Ն 354 1886 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ՀՈՒՄԱՍ Y 1303 ԶԻԼԳԱՏԷ 13 ԻՏԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

40 ԹԱՂԹ

ՀԷՐՍԷԻ ՇԱՐԳԻՉԷ

40 ԹԱՂԹ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

	12 ԱՅԼԷՍ	6 ԱՅԼԷՍ	3 ԱՅԼԷՍ
ՍՊԱՄՈՎ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՂԹԱ	240 »	125 »	—

Մէջիմիէ 20 ղրուշան

ԲՕԼԻՍԻԳԻՏԷ ՄԻԼԻՏԷ ԹԻՒՃԱՌԻՏԷ ՍԱՐՍԱՖԻՏԷ ՎԷ ԻԼՄԻՏԷ

ԵԼԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱՊ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Լինի, Շնի վէ Ցինի սահիպէ ղրշ. 6
Գիւնլիւ սահիպէ . . . . . » 3

Մէվատը նահիյա տաքը պէնալէր մէհճանէն գապալ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իտաէ օլունմայաճագ տաքը։

Իտարէխանէսի, Սիամպօլտա Գապը Ալի ճատտէսինէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպասանտա տաքը։ Քեազիֆէի մէվատտ հադգրնտա կազէթանէն սահիպ վէ մէսուլը ՑԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԷԻ ԻՒՐ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

ՉՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Շարգի Ռումէլի Նիզամնամէսինին Թասսիրինէ մէմուր գօմիսիօնըն Օսմանլը վէ Գուլկար ազգաքը՝ կէչէն բազար երթէսի կիւնիւ Գուլկարիսթան խարիճիէ նէզարէթինտէ իճ. Թիմա իթմէյէր տիր։

Խարիճիէ նազրը Մ. Զանոֆ՝ Օսմանլը գօմիսէրլէրինէ մէրասիմը խոշամէտիի իլճա էյլէտիկի սրրատա, յու մէզալէ պիր մէգալէ իլրատ իթմիշ տիր։

«Զաթը հազրէթը Բաթիշահինին վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին վէ բրէնա Ալէքսանտր իլէ Գուլկարիսթան հիւքիւմէթինին նիյաթ ու մէգաստի մալիւմ պուլունարզընտան, էհէմմիյէթը մէմուրիյէթլէրինին լայրգը իլէ թագտիր օլընրպ էօհտէլէրինէ իհտալէ օլընան վազիֆէնին նիյաթը թէվէճճիհէքերանէի ճէնապը Բաթիշահի իլէ մէգասիտը տիւվէլը մուզաղամա վէ բրէնա Ալէքսանտր իլէ Գուլկարիսթան հիւքիւմէթինին արդուլարընա մուվաֆֆագ, վէ իտարէսի բրէնա Ալէքսանտրա իհալէ օլընան մէմուրիյէթլէրինին լայրգը իլէ թագտիր օլընրպ էօհտէլէրինէ իհտալէ պու քէրրէ վէրկիի մէզքիւրը Թարհընա մուվաֆֆագաթ էյլէտիկի Մըսրատան եազըլըյոր։

* *

Ալաֆր. օգոստոս 5 Թարիխիյէ իսքէնտերիյէտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրե, Խրիվ հազրէթլէրինին թահթը բիյասէթինէ թէչէքքիլ իտէն մէճլիսը նուզզար՝ Խրիվը սապգ իսմալով բայա հազրէթլէրինին քէնտի վալիսէօրինին 25000 լիրալըգ թախսիսաթընա տաբի վուգու պուլան միլթէպարընին տատմը գապուլինէ գարար վերմիշ տիր։

* *

Մըսըր բէհիսը նուզզարը վէ խարիճիէ նազրը նուպար բայա հազրէթլէրի՝ Մըսրատան էնտի դալատպէրինտէ միւսթէշարը Ցիգրան բայա հազրէթլէրինին քէնտիյէ իճրան վէքիլէթ իտէճէկինի էճնէպի բալիրգիգա մէմուրլարընա իշար իթմիշ տիր։

ՊԱԹՈՒՄ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Վարնատան 8 օգոստոս Թարիխիյէ Էվրօպայա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրե, Ռուսիա հիւքիւմէթի՝ Պաթում վագատանա տաբի Ինկիլիթերրանընն եազաղը նօթայա ախրէն ճէվապ վերիպ, Ռուսիանընն Պէրլին ահնամէսինի նագզ իթմիշ օլաբիլէճէկ նագզ իթմիշ օլաբիլէճէկ Օսմանիյէտ թեճավուզ իտէն Սըրպ էդգրյասընին թեէտիպինի քէնտիսինէ հասբ էյլէտիկինէ, պու խուսուսատա միւզաքերաթա կիրէյշէյի գապուլ իթմէյէճէկի զանն օլընըյոր։

—

Ցուլունը Ուսմանիյէ Օսմանիյէ ազասընան Ինկիլիզ տաբինէր վէքիլի օլուպ ախիրէն Լօնտրայա ազիմէթ իտէն Մ. Վէնսան Գալերընը Մըսրատա վէ եախատ Լօնտրատա միհիմմ պիր մէմուրիյէթ թաեին օլընճաքը կէչէնատ բիմայէթ օլընմէյը իստ տէ, Լ. Թիւրէն կազէթասը իշպու բիմայէթին պէ ասլ ու էասս օլաբիլընը։ վէ միւշարէյէյին գարատան Տէբատատէթ ավատէթ իտուպ Ցուլունը Ուսմանիյէ մէճլիսը իտարէսի բիյասէթինի տէրէօհտէ իտտէճէկինի եազըյոր։

—

Պահրիյէ նէզարէթինին՝ էրէքլի քէօփիր մատէնինին գօյլճա իշլէտիլմէսի իշին պաղը թէտապիր իթթիխազ էյլէտիկինի, վէ թէտապիրը մէգքիւրէտէն պիրի տէ Զաթալ Ազզը նամ մահալատէն պէտ իլէ պիր տէմիր եօլը ինշասը մատէսի օլաբիլընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիր։

Մատէնը մէգքիւր նէզարէթինտէն իշար օլընտրընա կէօրե, մատէնը մէգքիւր իխրաճաթընն նազլիյաթընը գօյլայշորմագ իշին իյճապ իտէն մէվգրլերէ տէմիր չուպուգլար տէօշէտիլմէքտէ օլաբիլը կիպի, պու քէրրէ տախի մէզքիւր Զաթալ Ազզը մէվգբսը չրմէնտրֆէր խաթթընն թէվիրիի թիւրապիէսինէ պէտ ու միպաչէրէթ օլընմըշ, վէ պու միւնասէպէթլէ գուրպանլար քէսիլէրէք տուտի հազրէթը Բաթիշահի եատ ու թէզքեար գէլընմըշ տիր։

—

Սէրի նամ Ռուս կազէթասընընն մալիսմաթընա կէօրե, Քիսինկէնտէ Ա. ուսթրիա իլէ Ալէմանիա պէյնինտէ կիզլի պիր ահնամէ ագա օլընմըշ տիր։

—

Ցուլունը Ուսմանիյէ իտարէսի՝ զարպխանէի ամիրէտէ 300·000 լիրա մըգտարընտա ուֆագլըգ տարպ իթթիրմէքտէ օլըզը հալտէ, մէզկուրը 25000 լիրա գատարը տարպ օլընտրգտա, թախմին խարիճինտէ զարար հասըլ օլըզը անկարյոմասը իւզէրինէ, իտարէի մէզքիւրէ՝ իշպու ուֆագլըգլարընն տարպը թէէխիր օլընմասընա տաբի կէչէն կիւն Զարպխանէի ամիրէյէ պիր թէզքերէ կէօնտերմիշ իսէ տէ, իշպու ուֆագլըգլարընն տարպը իշին Զարպխանէճէ պիր խալը մէսարիֆ ինթիյար օլընտրզընտան, էտէվաթ թամիրաթը իշին սարֆ օլունան 1200 լիրանըն գիքը օլընան 25000 լիրատան ալը գօնուլարագ գուսուրընընն Ցուլունը Ուսմանիյէ իտարէսինէ իրսալինէ մէսքէք իտարէսի թարաֆընտան գարար վերիլմիշինի Լէյէնի եազըյոր։

—

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին պիր իթթիֆագ ագաբ իշին եէնիտէն Գանգը Օսմանի իլէ միւզաքերաթա պաշլամըշ օլաբիլը մալիւմ տիր։

Մեզքիր պանդա՝ 1873 սէնէսինին 100տէ 5 իսթիֆագ թահվիրընընը մէյտանը թէտավիւլ իխրաճրյա պիր ավ. վերմէք թէքլիֆինտէ պուլընմըշ իսէ տէ, հիւքիւմէթը Սենիյէ պու թէքլիֆի գապուլ իթմէյիպ, անճագ թաէպ իթթիկի իսթիֆագընը մըգտարընը 150 պին լիրայա թէնզիլ իթմէք վէ պունտա մուգապիլ կէլէճէք սէնէնին ադնամ բուսումընը թէէմինաթ կէօնթերմէք թէքլիֆինի տերմիյան իթմիշ տիր։ Էկէր պու թէքլիֆ գապուլ օլունը իսէ, 30 պին լիրա տինատ թէպիմ օլունուպ, պագբսը տապիր այ զարֆընտա վերիլեճէմիշ։ Պու պապատ հէնուզ պիր գարար վերիլմէյիպ, մէսելէ՝ Պանգանընն մէճլիսը իտարէսինէ թահթը միւգաքերէտ իմիշ։

—

Սըրպիսթան հուտուտը հիվարընտա հայատուալըգ թէսատտի իտէն էշխասընն եէքմիկերէ իտաէ իտիմէսինէ տաբը ագաբ մուգավէլէ օլունմասը՝ Սրպիսթան սէֆիրի Մ. Կրուէշ թարաֆընտան Պապը Ալիյէ թէքլիֆ օլունմըշ իսէ տէ, հիւքիւմէթը Սենիյէ՝ մէմալիքը Օսմանիյէյէ թեճավուզ իտէն Սըրպ էդգրյասընին թեէտիպինի քէնտիսինէ հասբ էյլէտիկինտէն, պու խուսուսատա միւզաքերաթա կիրէյշէյի գապուլ իթմէյէճէկի զանն օլընըյոր։

—

Ցուլունը Ուսմանիյէ Օսմանիյէ ազասընան Ինկիլիզ տաբինէր վէքիլի օլուպ ախիրէն Լօնտրայա ազիմէթ իտէն Մ. Վէնսան Գալերընը Մըսրատա վէ եախատ Լօնտրատա միհիմմ պիր մէմուրիյէթ թաեին օլընճաքը կէչէնատ բիմայէթ օլընմէյը իստ տէ, Լ. Թիւրէն կազէթասը իշպու բիմայէթին պէ ասլ ու էասս օլաբիլընը։ վէ միւշարէյէյին գարատան Տէբատատէթ ավատէթ իտուպ Ցուլունը Ուսմանիյէ մէճլիսը իտարէսի բիյասէթինի տէրէօհտէ իտտէճէկինի եազըյոր։

ԹԻԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 12 օգոստոս

Ցիւն Ֆրանսանընն չըվալ ճիհէթինտէ չէտիտ պիր պօրա վուգու պուլուպ, թախրիպաթը ազիմէյլի մուճիպ օլմըշ տըր։

Լօնտրա 12 օգոստոս

Ցիւն ագշամ չէհր էմինի լօրտընն զիյաֆէթինտէ մարգի տը Սալիզպէրի՝ պիր իտարէի ագատահ թէքլիֆ իտէրէք, ահվալը խարիճիյէնին սուրէթը մաթլուպտէ պուլընտրզընը, վէ իրանատա կէլինճէ, ճէզիրէի մէզքիւրէտէ իտտէի ասայիշ իտիճճէկինի պէյան իթմիշ տիր։

Խմսարիա 11 օգոստ.

Օգոստոս 1տէն 10ա գատար Սիւրվէյիշ գանալընտան 67 սէֆինէ միւրուր իտուպ, հասբլաթը միւրուրիյէ 1·240 000 ֆրանգա պալիգ օլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԼ

Մէսմուաթա կէօրե, զաթը հազրէթը Բաթիշահի՝ եըլըզ սէրայը Հիւմայունլարը հիվարընտա քեահնարադիի խալիյէտէ ազաճլար դարս իտիլերէք, օրալարընն կիւզել պիր օրմանլըգ հալինէ վազ օլընմասընը էմր ու ֆէրման պույուրմըշ օլարգ. լարընտան, Շէհր Էմանէթի՝ լաշմ կէլէն ազաճլարը մէվգրի միանգամայա վազ իթմէսի իշին էմրը մախսուս ահվալ էյլէմիշ տիր։

—Եըլըզ սէրայը հիվարընտաքի խաթախանէտէ թէատրի իտիլմէքտէ օլան մէճրուհինը ասքէրիյէտէն 35 նէֆէրի տախի պու քէրրէ իքթիսապը ագիրլէթլէ խաթախանէտէն չըգմըշլար տըր։

Մէճրուհինը մէրգումէ միյանընտա պուլընան պաղը զապթան տախի մուգատտամա մագհարը իլթիֆաթը հազրէթը Բաթիշահի օլուպ, կէչէնտէ էյլէյշէրէք խաթախանէտէն չըգմըշլար իտի։

Զապթանը մումայլէյհիմ՝ պու քէրրէ պիրեր տէրէճէ տահա թէրֆիի բիրթպէ վէ նիշանար վէ մատաէալար իլէ եէնիտէն մագհարը իլթիֆաթը Շեհրիյարի օլուպ, վէ պաղգաճա ագիլէի Շահանէյէ նակլ իտիլմիշլեր տիր։

Գարուիթանէ ֆահիասընտա ճէրիհատար օլան վէ պա իրատէի Սենիյէ իշպու խաթախանէտէ թէտավի օլունուպ չըգան 7 ամէլէյէ տախի ագիլէի նագտիյէի Շեհրիյարի իթթպուլբըմըշ, վէ պիրբէր գարատա կիւղել էլպիսէ վէ բօթին վէ գունուբա վէ սարբէ տախի իհսան օլընմըշ տըր։

Պու ֆէլաքէթզէտէլերին պագբյէսի օլան պիր գաշ քիշի տախի պիր իքի կիւնէ գատար խաթախանէտէն չըգաճագլար տըր։

—Մէնիլեօրիւն պէյանընա կէօրէ, Պարան Հիրշ ճէնապլերի՝ զաթը հազրէթը Բաթիշահիյէ պիր նամէի մախսուս իրսալ իտէրէք ախիրէն քէնտիսինէ իհսան պուլուրլան նիշանատա օլայը արզը թէչէքքիւր իթմիշ, վէ խազինէի ճէլիլէճէ ագչէյէ լիւզում կէօրիլտիւկիւ հալտէ քէնտիսինին իթթալա հազրը ու ամատէ օլընընը պէյան էյլէմիշ տիր։

—Իրան սէֆիրի Մոհսին խան հազրէթլերի՝ Ֆրանսա սէֆիրը ճէտտիի գօնթ տը Մոնթէպելլօյա իքրամէն կէչէն սալը կիւնիւ Սենիյատա եազըքիւրէլի տէրէօհտէ իթմիշ, վէ պու մէմուրիյէթին մէարիֆ գրսընա հէյէթը մուալլիմին Թարաֆընտան նէզարէթ իտիլմէսինէ գարար վերիլմիշ տիր։

—

Բարիզ կազէթալարընտա մաելմէմունիյէ օգունտրզընա կէօրէ, պերմիթատ պու սէնէ Բարիզտէ պիլճիւմէ լիսէ վէ գէլէժէրին էն միւսթատ չակիրտանը միյանընտա վուգու պուլան միւսապէգաի (մրրցում) ուսմանիյէտէ Ալլահվերտի Ցովհաննէս էֆ. հազրէթլերինին մախտուտը Ալլահվերտի Աբրահամ էֆ. մաթէմաթիգ (բիյազիլաթ) տէրսինին իքնճճի միւքատֆաթընա նակլ օլմուշ, վէ Ցոգթոր Խորասանճեան էֆֆինին մախտուտը տախի Ալէքսանճա իշին իքնճճի վէ Ռումճա իշին եէտինճի զիքրը ճէմիյէ քէսպը իսթիֆագ էյլէմիշ օլմաղլա, Ֆրանսա լիսէլերինին Թալէպէի միւնթէխէպէսի միանընտա պէօյէ պիր մուվաֆֆագիյէթը ազիմէյէ նախիյէթլերինտէն տօլայը կէրէք մումայլեյհիմա նէվճիվանը տիրայէթմէնտանը վէ կէրէք էպէվէյնլերինի թէպրիք իտէրիզ։

—

Օգոստոսըն 4ինճի կէլէճէք բազար երթէսի կիւնիւ եէնիգաբու դըզ վէ երքէք մէքթէպլերինին իմթիհանը սենէվիսինէ միւպաչէրէթ օլունուպ, պիր հաֆթա զարֆընտա արգասը ալընճաղը՝ մէքէթիպը մէզքիւրէ Հոգաբարձութիւնը Թարֆընտան իլան օլընը։

ՄՈՒՀԱՊԷՄԱԹԸՄ

Գու իւնվան իլէ, տէավի վէքիլլերի միւթէհայիզան վէ սերասէտանընտան օլուպ, հագիգաթէն միլլէթիմիզին սէրմայէի ֆախրը պուլընան վէ խուսուսա մէհճքիմ ճէզպիյէտ պաշգալարընա ֆախգ պիր սուրէթտէ քէսպը չէօհրէթ վէ մէհճրէթ իթմիշ վէ «Շէրէֆը Գանունը ճէզա» իլէ «Խիւսասի Մէպասիի Հուգուգը ճէզպիյէ» նամընտաքի ասարը նասիրէյէրի իլէ չէօհրէթլու

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Տես՝ 350 թիւն)

Ա. Արփիարեան էֆ.ի Կեանքի Պատկերներ անուն հեղինակութիւնը քննադատելէ յառաջ՝ պարտք կը համարիմք քանի մը տող խօսք ընել քննադատութեան ընդհանուր ուղղութեան վրայ։

Քննադատութիւն մը արդար և իրաւացի է, երբ անկողմնակալութիւնը պահպանուած են կատարելապէս։ Ու և է քննադատութեանց մէջ անաչառութեան և անկեղծութեան հետ նաև պէտք է ունենալ կատարեալ հմտութիւն։ Ցգէտի մը քննադատութիւնը իմաստակութենէ անդին չ'անցնիր։ Քննադատութիւնը՝ ինչպէս կը կարծուի, դիւրին բան չէ։ Սխալ է այն կարծիքը թէ քննադատելը դիւրին բան է, ընդհակառակը խօսիլն ու գրել, ինչպէս նաև այս ու այն գործն ընելն դըժուարին չէ այնքան, որքան դժուար է քննադատելը, վասնզի քննադատէ մը կը պահանջուի ոչ թէ միայն բարոյական և գիտական ինչ ինչ բարեմասնութիւններ, այլ և ի հարկին ամենամեծ արիութիւն, դիմագրաւելու համար այն վտանգներուն դէմ, որք կ'ելնեն քննադատի մը առջև այնպիսի անձերու ձեռամբ, որք ժողովրդական ոգւոյութիւններէն ու նախապաշարումներէն օգուտ քաղել կը նային, և կամ անձնական փառք ու շահեր կ'ակնկալեն իրենց անարժէք գրուածներէն և կամ գործերէն։ Այսպիսի անձերու թիւը դժբաղդաբար շատ են, մինչդեռ քննադատք թուով կարի իմն նուազագոյն են, հազար գրողի և գործողի դէմ հազիւ մէկ քննադատ տեսնուած է։ Եւ ո՞վ քննադատի տոկանելի և ապաշնորհ ասպարէզը կը համարձակի ընտրել։ Մարդկային ակնկալութիւնները՝ որք սովոր են չողոքորթութեան ձայներէն պնորժիլ, միթէ նուա՞զ գրգռուիլ կ'ազդեն փառասէր ու բաղդախնդիր մտքերու, հալածելու և հարուածելու համար այն ազատախօս քննադատն, որ ճշմարտութիւնն անաչառօրէն ի վեր կը հանէ, որ կը բանայ մարդոց աչերըն ի լոյս գիտութեան բարւոյ և չարի, որ մատնանիշ ցոյց կուտայ այն ուղին, յոր պարտին դիմել ազգըք և ազինք յանուն երջանկութեան և խաղաղութեան, յանուն բարոյական կատարելութեան և ամենաճշմարիտ փառաց։

Ո՞վ կրնէ թէ քննադատութիւնը անօգնիւ և անօգուտ գործ մ'է։ Ո՛չ, պայքէն քննադատութիւնն ալ տեսակ մը նահատակութիւն է, մանաւանդ այն ազգաց ու ժողովրդոց մէջ, յորս մարդկային միտքը տակաւին եւս կը խարխափէ ի խաւարի, յորս մոլորութիւնք և մոլութիւնք մեծ դեր ունին, և առաքինութիւնք և մարդավայել բարեմասնութիւնք կը դեղեւին մուտք ու տեղ գտնելու այն սրտերու մէջ, որք մտաւոր տեսակով վարակեալ՝ հետզհետէ հիւծելու և ծիւրելու վրայ են, կարծես կիսակենդան էակներ են, որոց խօսք հասկցնելու, դեղ ու բոյժ մատակարարելու համար՝ պէտք կայ ի վեր քան զկարն և զչափ ամենամեծագոյն զոհողութեանց։ Աւա՜ղ, ո՛րքան լի է մարդկային պատմութիւնն անուամբք այն նահատակաց, որք զոհողութեան ծանր խաչը շալկած բարձրացած են ի Գողգոթա, որպէսզի իրենց կենաց փոխանակութեամբ կեանք տան ուրիշներու։ Որքան սոսկալի հալածանքներ և քստմնելի հարուածներ իրարու վրայ յաջորդած, իրարու վրայ հնարուած և ի գործ դրուած են, որպէսզի լռեն այն բերաններ ու գրիչներ, որոց նպատակն եղած է անաչառ քննադատութեամբ ցոյց տալ այն մոլորական կարծիքներն ու վարդապետութիւններն, ու կեղծաւպատիր գործերն, որք իբրեւ ճշմարտութիւն և մարդկութեան բարիք քարոզուած ու հռչակուած են անպատկառ բերաններէ, շահադէտ գրիչներէ և փառասէր անզգամներէ։

Թողլով ինչ որ անցելոյն է, դառնամք մեր բուն նիւթին։ Հայ ազգին մէջ անաչառ քննադատութիւնք դուն ուրեք թէ ուրեք ունեցած են մանաւանդ մատենագրականի մասին, մեր մէջ քննադատութեանց մէջ ամենէն աւելի տեսնուածը չողոքորթութիւնն է։ Իրար գովաբանելը սովորական եղած է մեր մէջ, կերեւի թէ մեր մատենագրական անձուկ ասպարէզին մէջ կանուխէն երեւելու փափագ ունեցող խիզախող գրչակներն աւելի լաւ ըմբռնած են Ցիսուսի սա խօսքը, թէ՝ «Մեղաւորք մեղաւորաց փոխ տան, զի առցեն զկշիռն»։ Եթէ մեր քննադատութեանց մէջ չտեսնուի չողոքորթութիւնը, որ հազուադէպ բան մ'է արդարեւ, այն ատեն թշնամութիւնը չողոքորթութեան կը յաջորդէ, և այս կը նշանակէ մէկ ծայրէն միւս ծայրը երթալ։ Ա՛լ այդ կարգի քննադատութեանց մէջ մարդ տեսնելու դժբաղդութիւնը կունենայ հեղինակի մը ոչ թէ մտաւորական երկին ու հանրային գործին քննադատութիւնը, այլ նորա անձին այլ և այլ հանգամանքներն ալ, հասակը, քիթը, բերանը և այլն։ Քննադատութեան նիւթ կը տեսնէ։ Եթէ միայն այսչափը լինէր, աղէ՛կ։ Շատ անգամ մի և նոյն հեղինակին ծնած ու անած տեղն և տեղացիներն ալ, — ո՛ր մէկը թուենք ու համրենք — քննադատելի նիւթ ու խնդիր կը դառնան։

Ահա գրեթէ ա՛յս եղած է մինչեւ ցարդ մեր քննադատական ուղղութիւնը։ Եւ մեք այս տողերն որ կը գրենք, ոչ թէ հաճոյքով իմն կը գրենք, այլ ցաւօք սրտի, վասն զի այս ուղղութեամբ քննադատութիւնք անպատուաբեր են Հայ մատենագրութեան, և միանգամայն կարի իմն վնասակար, և այնքան վնասակար, մինչ զի կարելի է ըսել թէ ազգին մէջ դեռ նոր սկսած ուսումնասիրութեան եռանդն ալ կը մարի, մանաւանդ այն կարգի անձանց եռանդը, որք գրող—կարդացողներու վըրայ բարոյական հանգամանքներ միտքն կը փնտռեն, և հակառակը տեսած ատեննին կրնան ըսել իրարու թէ՝ «ա՞յս է ուսման ու գիտութեան արդիւնքը»։

Մեք Ա. Արփիարեան էֆ.ի հեղինակութիւնը փոքր ի շատէ քննադատելով՝ պիտի ջանամք ցոյց տալ այնպիսի ուղղութիւն մը, որ մեր պարտքն է, զոր մեր վրայ իբրեւ նուիրական հարկ կը դնեն ազգային գրականութեան պատիւն ու օգուտը. անձի հետ գործ չունինք։ Եւ ի սրտէ կը փափաքինք, որ քննադատական դժուարակոխ ասպարէզին մէջ մտնել ուզող Հայ գրասէրք և գրագէտք, գէթ այսուհետեւ, անկողմնակալութիւնն ու անկեղծութիւնն իրենց գրչին առաջնորդ բռնեն, եթէ ազգային գրականութեան հաւատարիմ ծառայութիւն մը և ազգին բարիք մ'ընել կը փափաքին։

Կեանքի Պատկերներու առաջին վէպիկին դիւցազնուհին է Սաթենիկ և դիւցազն է Արամ։ Սաթենիկ ուսեալ աղջիկ մ'է, 17ամեայ, ընտանեկան դժբաղդութիւն մը դարմանելու համար ակամայ կամուսնանայ 40 ամեայ անձի մը հետ—դեղեցկութիւնն ու տգեղութիւնն, լոյսն ու խաւարն իրար կը գտնեն—. բաղդի ի՛նչ տխուր զուգադիպութիւն։ Սաթենիկ երկու տարիէն հայրենի տան մէջ կը մեկուսանայ, հարկաւ Թողլով ամուսինը, զոր սիրել [illegible] չէր եղած։ Արամ ուսեալ պատանի մ'է, և կը յաջողի գողնալ Սաթենիկի սիրտը, հազարումէկ խօսքերով և խոստումներով կը յաջողի Սաթենիկը առեւանգել—հեղինակն այս բառն այստեղ շատ ճշդութեամբ գործածած է—, կ'անցնին օրեր, Արամ պաղութիւն մը զգալ կսկսի և Սաթենիկը լքանելու և ուրիշի մը հետ ամուսնանալու խորհուրդը կը յղանայ։ Ա. Արփիարեան, Մ. Ջերազ, և Շահնազար էֆէնտիներն կը լսեն, «ոճիր մ'է այս» կը գոչեն, և այս առթիւ գրաւոր դիմում մ'ալ կընեն առ Արամ, ահա Հեղինակին բուն իսկ խօսքերը. «Երեքնիս ալ տխրած էինք և զայրացած, որոշեցինք այն տեղէն (Բերայէն) նամակ մը գրել Արամին և վերջին ճիգ մը ընել, որ թերեւս յաջողինք զինքն համոզել, որ գթայ այդ խեղճ կընկան վրայ։ Սրտաշարժ նամակ մը գրեցինք։ Բայց երբ շահը բարձրաձայն կը խօսի, միթէ բանաստեղծական զգացմունք, փիլիսոփայական մտածութիւնք կարո՞ղ են լսեցնել այդ ձայնը, Նամակը եթէ երկար չլինէր, առաջ կը բերէի։ Ջերազ խմբագրեց. ինչ որ կը ներշնչէին մեզ մարդասիրական զգացմունք, ամէնը մէջն էր։»

Բայց Արամ անդրդուելի կը մնայ իւր որոշման մէջ և հարսան հանդէսը կը կատարուի փառաւորապէս Հոն Օրթագիւղի մէջ, ըստ պատմութեան հեղինակին, «թէ Հայ և թէ օտարազգի բարձրագոյն դասերու ներկայացուցիչք կը փայլին։ Գրագէտք՝ օրագրապետք՝ դրամատէրք, վաճառականք, դիւանագէտք ցոյց տուած էին թէ ո՛րքան կը պատուէին, ո՛րքան կը մեծարէին Արամն ու ընտանիքը։ Երկու եպիսկոպոսունք, Պոլսոյ ամենէն ականաւորներն՝ ՚ ՚ ՚ սիրայօժար պատասխանած էին Արամի հօրեղբօր մասնաւոր հրաւիրանացն։»

Աստուա՛ծ իմ, ո՛ւր եմք։ Ինչ հարկ այսքան փառաւոր չքոյ և մեծարանաց այսպիսի անձի մը հարսանեկան հանդիսին։ Բայց ո՛վ է մեղաւորը, կամ նոյն իսկ բուն բառովն ըսենք, տնբարոյակա՞նը։ Պատրիարքարա՞նը, որ պսակի հրամանին տուեր է, հանդիսակա՞նք, որք անփորձ աղջիկ—կին մը գլխէ հանող և լքող գնա լքանողի մը այսպիսի պատիւներ տալու կը ցածնան։ Բայց ո՛չ, ոչ Պատրիարքարան և ոչ հանդիսականք են այնքան անբարոյական, վասն զի կրնան արդարանալ խաբէական փորձութեան մը գուցէ հանդիպած լինելով. թէ և եպիսկոպոսներէն մին՝ ինչպէս Հեղինակը կակնարկէ (յերես 66), կերեւի թէ բանին [illegible] ունենալով հանդերձ՝ անօամթաբար մատնանիշ ըրեր է Արամը արդի երիտասարդութեան համար իբր «օրինակելի տիպար մը» իւր ջերմեռանդութեանը և կրօնասիրութեանը համար, վասն զի Արամ երկու օր առաջ խոստովաներ է եղեր երկիւղած հաւատով՝, ի՛նչ արդարացուցիչ փաստ մեղք մը ծածկելու և մեղաւոր մը փրկելու համար...։ Եւ վէպիկիս հեղինակն ալ Ա. Արփիարեան էֆ. կարծեսգոհ լինելով եպիսկոպոսի այս մեղապարտ ընթացքէն՝ կը գրէ. «Կիտակն ըսելով քան զայս նուազ կարելի չէր պահանջել այդպիսի խոստաբարոյ եկեղեցականէ մը»։ Ինչ սքանչելի խոստաբարոյ եկեղեցական։

Բայց Սաթենիկին ի՛նչ եղաւ, այն՝ ինչ որ կը պատահի սովորաբար այսպիսի արկածներու վիճակող անտերունչ և զգայուն երիտասարդ էակներու։ Տենդահար կը մեռնի։ Թաղման հանդէս անգամ չկատարուիր, զի Պատրիարքարանէն հրաման չըլլրուիր, զարմանալի՜ բան։ [illegible] մը վրայ պսակ դնող Պատրիարքարանն ի՛նչ իրաւամբ պիտի արգիլէր [illegible] կնկան մը թաղումը կատարել տալէ։ Վիպասանը հոս կը հակասէ և կամ բացարձակապէս սուտ կը յերիւրէ։

Ա. Արփիարեան Սաթենիկին գերեզմանին վրայ պսակ մը կը դնէ, բայց չեմք գիտեր թէ ինչո՞ւ ուրիշ պսակ մ'ալ դնել չէ ուզած Արամի գլխին վրայ, ահա այս է գաղտնիքը։

Հեղինակն իւր այս վէպիկը կը վերջացնէ հետեւեալ բացագանչութեամբ ուղղեալ առ Սաթենիկ. «Դուն զոհեցիր անձդ եղբօրդ, ծնողացդ սիրուն. վսեմ է քու գործդ, և սակայն վսեմ գործ մը միայն վսեմ սըրտերը կրնան ըմբռնել, ո՛րչափ մեծ էր անջրպետը ծնողացդ և քու դաստիարակութեանդ միջեւ։ Ծնողքդ, եղբայրդ արհամարհեցին զքեզ և դատապարտեցին, և ոչ իսկ գթութիւն ունեցան քեզ համար։ Երիտասարդ մը յափշտակեց սիրտդ,—ո՞վ տէրն է իւր սրտին— և սպաննեց զքեզ բարոյապէս և նիւթապէս, ընկերութիւնը դլուատեց զնա, դատապարտեց զքեզ (1), եկեղեցին օրհնեց զնա և զքեզ դատապարտեց (2)։

Ո՛չ ուրեք գթութեան հանդիպեցար։—Եւ սակայն Աստուած գթութիւն է։»

(Շարունակելի)

ՎԱՀԱՆ Վ. ՑԵՐՄԻՆԱՍԵԱՆ

(1) Ընկերութիւնն ի՞նչ յանցանք ունի։

(2) Եկեղեցին ի՛նչ յանցանք ունի. գիտէ՞ր եկեղեցին թէ Արամ չարագործ մ'է։

ՍՈՆ ԲՕՍԹԱ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ

ԵԷՆԻ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ՔԻՒՇԱՏԸ

Թէլէկրաֆըն էվվէլճէ խապէր վէրտիկի վէ տիւնքի բօսթա իլէ կէլէն Էվրօբա կազէթալարընտա օգունտուղը վէճհ իլէ, Ինկիլթէրանըն եէնի Բարլամէնթօսը եանի Մէճլիսը Մէպուսան իլէ Լօրտլար Մէճլիսի՝ էսկի բարլամէնթօնըն տաղըլըլմասընը էմր իտէն իլաննամէի գրալի աճքեամընա թէվֆիգէն ալաֆը. օգուստօսըն 5ինճի կէչէն բէնճշէնպէհ կիւնիւ Ուէսթմինսթէր սէրայընտա քիւշատ օլունմուշ, Լօրտլար Մէճլիսինտէ եէնի լօրտլար՝ բէամը թահլիֆի իճրա իթմիշլէր, պատէհու մէճլիս էրթէսի աղշամա թաթիլ օլունմըշ տըր։

Մէճլիսը Մէպուսան՝ Մ. Պիլպէքին արզ էյլէտիկի վէ Մ. Կլատըսթօնըն տախի իլթիզամ իթտիկի թէքլիֆ մուճիպինճէ Մ. Բիլի իթթիֆագը արա իլէ ալգըշլարլա եէնիտէն մագամը րիյասէթէ ինթիխապ իթմիշ տիր։

Մ. Բիլ՝ մագամը րիյասէթէ կէչէրէք, պու մագամըն մուհաֆազասի նուֆուզու հիւքիւմէթի խուսուսընտա պիլիճումլէ մէպուսանըն քէմալըյէ մուավէնէթ իտէճէքլէրինէ պէյանը ումիտ իթմիշ, վէ նիզամաթը մէվճուտէյէ իթաաթ իթմէք՝ հուրրիյէթը քէլամ իլէ հուրրիյէթը չախսիյէնին էն ալա վասըթասի մուհաֆազասը տիմէք օլտուղընը իլավէի մէգալ էյլէմիշ տիր։

Պու նութգտան սօնրա պիրինճի իճթիմա տաղըլմըշ տըր։

Իճթիմայը մէզքիւրտէ պիր խայլը մէպուսան հաղըր օլուպ, անճագ Բարնէլիսթլէրին բէգ չօղը հաղըր պուլընմամըշլար տըր։

Իթթիհատը ֆըրգասընա մէնսուպ օլան եանի սէբարէթի Թարաֆտարանընտան օլուպ լաքին եալընըզ Իրլանտա մէսէլէսինտէ Մ. Կլատսթօնտան այրըլան լօրտ Հարթինկթօն իլէ Մ. Չէմպէրլէն՝ սէբպէսըթի Թարաֆտարը վիւքէլայի սապըգա գանաբէսինին եանընտա գաւուս իթմիշլէր տիր։

Էրթէսի եանի կէչէն ճումա կիւնիւ Լօրտլար Մէճլիսի եէնիտէն իճթիմա իտուպ վէ Մէճլիսը Մէպուսան տախի օրայա չաղըրըլըպ, Լօրտ Գանչլար՝ Մ. Արթիւր Բիլին Մէճլիսը Մէպուսան րիյասէթինէ ինթիխապը գըրալիցա Թարաֆընտան Թաստիգ օլունտուղընը մէճլիսը մէզքիւրէ իշար իթմիշ տիր։

Պունըն իւզէրինէ Մ. Բիլ՝ մէպուսան իչիւն քեաֆֆէի իմթիյազաթը գանունիյէյի (սահմանադրական) թալէպ իթմիշ վէ պատէհու Մէճլիսը Մէպուսանըն իճթիմակեահընա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Օրատա բէյսը միւշարէլէյհ՝ իճթիմայը վագըընտան տօլայը թէֆիգլէրինէ եէնիտէն պէյանը թէշէքքիւր իթտիքտէն սօնրա, միւթատ օլան բէամը թահլիֆի իճրա իթմիշ տիր։ Պատէհու մէպուսան տախի բէամը մէզքիւրը իճրա իթմիշլէր տիր։

Բարիզին Թան կազէթասը՝ Ինկիլթէրա Բարլամէնթօսընըն քիւշատը միւնասէպէթիլէ պիր պէնտը մախսուս տէրճ իտիւպ, Մէճլիսը Մէզքիւրըն եանի քիւշատընտա իճրա օլունան վէ շայանը տիգգաթ օլան ուսուլը Թէշրիֆաթը տաաթը գատիմի սաիրէսի հագգընտա պազը թաֆսիլաթ վէրմիշ օլմագլա, մէզքիւրէյի պէրէ վէճհէ աթի ալնէն Թէրճէմէ վէ նագլ իտէրիզ։

«Ինկիլիզլէրին Թանզիմաթը մէվճուտէլէրի հագգընտաքի ֆիքըր մուհաֆազաքեարանէլէրի՝ եէնի պիր Բարլամէնթօնըն քիւշատը միւնասէպէթիլէ իճրա օլունան մէրասիմի գատիմէտէ բէք ալէտ Թէքալլիւֆէ իտէր. պու մէմլէքէթ՝ Էվրօբատա էսասէն էն զիյատէ սէրպէսթ վէ ուսուլէն էն զիյատէ եէտը վաքիթ իտարէլի մէմլէքէթլէրին պիրի տիր։ Բասիմէ մէզքիւրէնին պիր խիւլասասընը պէր վէճհը աթի տէրճ իտէրիզ։ Եէօյլէ քի, Բարլամէնթօնըն քիւշատը իչիւն իլաննամէի գրալիտէ Թային օլունան կիւնտէ իշբու մէճլիս ազալարը՝ քէնտիլէրէ մախսուս օլան սալօնլարտա իճթիմա իտէրլէր։ Լօրտլար Մէճլիսինտէ Լօրտ Գանչլար՝ Գըրալիցանըն «պիզզաթ մէճլիսէ կէլմէյի Թասավվուր պույուրամատըգլարընը» [illegible] Թէպլիղ իլէ լաքին [illegible] Թաթպիգ [illegible], Թէբ[illegible]

(249)

ՍԻՄՕՆ ՎԷ ՄԱՐԻ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՕԱՎԻՒ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԻՆ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՕՆ ԱԼԻՔ

Բօլիս միւտիրի մէքթուպը աչըպ, պէրվէճհը զիր օգուտը.

«Միւտիր էֆէ՛նտի,

«Շիմտի Սէն-Մօրա կէլմէնիզ, վէ իւզէրինտէ բօլիս գարթը պուլընան պիր գարըյը մուայէնէ իթմէնիզ իգթիզա իտիյօր. էկէր կէլմէնիզ միւմքին տէյիլ իսէ, լազըմ կէլէն Թալիմաթը վէրմէնիզ րէճա օլունըր։»

Միւտիր .— Սահիհ իմիշ, Էմէ Ժուպէր էօլմիւշ. պէօյլէ Փէլաքէթ—տէտիքտէն սօնրա, մէքթուպը կէթիրէն ժանտարմայա խիթապէն .— Սէն՝ Սէն-Մօրա կիթ, պէն տէ կէլիյօրըմ։ Ժօզէֆ, Մարթէլ, սիզ պու կիւն նէ եաբաճագընըզը պիլիրսինիզ։ Վուգուի հալտէն օ խապիսլէրին հալա Բարիստէ պուլընտուգլարը Թէպէյյիւն իթտի։ Պու կիւն Թէքմիլ Անթէնէ մահալլէսինի տօլաշըն. եարըն տա պաշգա մահալլէլէրի տօլաշըրըզ. վէ պէօյլէ Թա քի պիր էսէր պուլընճայա տէկին տէվամ իտէրիզ։

Ժօզէֆ իլէ Մարթէլ, սէվմէքտէ վէ բիյազէթ իթմէքտէ օլտուգլարը մատամ Բօզիէնին պու սուրէթլէ Փանիանէ էօլիւմ կիթմիշ օլմասընտան տօլայը Փէվգէլատէ միւթէէսսիրէն տիշարը չըգտըլար։

—Կալուպէ, Սիլվէն, սիզ տէ պուրատա պէնի պէքլէյինիզ. կիտէյիմ քէյֆիյէթի սէր գօմիսէրէ խապէր վէրէյիմ, կէլիրիմ... օ պէրապէր Սէն-Մօրա կիտէրիզ—տէյիպ, գօմիսէրին նէզտինէ կիթտի։

Գօմիսէր վուգուի հալէ խապէրտար օլտըգտան սօնրա .— Պիչարէ գարը, չիմտի օլունճա նա՞սըլ խապէր վէրմէլի։

Միւտիր .— Գէն օ ճիհէթի տիւշիւնմէտիմ. օնը սօնրա տիւշիւնիրիզ. չիմտիմէք, տէրհալ Սէն-Մօրա կիթմէք իգթիզա իտիյօր, վէ պէն տէ կիտիյօրըմ։

Գօմիսէր .— Պէն տէ կէլիրիմ. իչին թաֆսիլաթընը պիր ան էվվէլ անլայըմ։

Գօմիսէր իլէ միւտիր, Կալուպէ իլէ Սիլվէնի ալըպ եօլա տիւշտիւլէր, վէ եօլէ վագթը Սէն-Մօրա մուվասէլէթ իթտիլէր։

Սէն-Մօր գօմիսէրի .— Վէրմիշ օլտուղըմ զահմէթտէն տօլայը աֆվընըզը խաթիրհամ իտէրիմ։ Էյի՞ մի իթտիմ, Փէնա՞ մը իթտիմ պիլմէմ. լաքին մէսէլէյի բէգ միւհիմմ կէօրտիւյիւմտէն, տէրհալ մալիւմաթ վէրմէքլիկի վաջիպ [illegible] իթտիմ. Գարընըն իւզէրինտէ պուլմըշ օլտուղըմ բօլիս գարթը, զիհնիմի չօգ մէշղուլ իթտի։

Միւտիր .— Բէք էյի իթմիշսինիզ. Փիլհագիգա պու գարը պիզէ էն գիյմաթլի լիւզումլը մէմուրլարըմըզտան իտի. էօլտիւյիւնէ չօգ թէէսսիւֆ իտէրիզ։

Սէն-Մօր գօմիսէրի .— Գարը էօլմէմիշ տիր, էֆէնտիմ—տէտիքտէ, միւտիր իլէ սէր գօմիսէր ճան ալըրլար։

Միւտիր .— Գին չիւքիւր Ալլահա, չու խապէրէ բէք մէմնուն օլտըգ. տիմէք քի սա՞ղ մը տըր։

Ջավուշ .— Էվվէթ էֆէնտիմ. պիզ էօլմիւշ զանն իթմիշ իտիք. պէրէքէթ վէրսին հէքիմէ քի, պիզէ մուավէնէթտէ պուլունտու. անճագ ագըլ պաշընտա տէյիլ, վէ օլունան սիւալլէրէ ճէվապ վէրէմէյօր։

Միւտիր .— Նէ՞րէտէ տիր։

Ջավուշ .— Օտամտա. պէնիմ քէնտի եաթագըմտա եաթըրըլըըմ։

Միւտիր .— Պէօյլէ պիր խիտմէթէ իթմիշսին, Թէշէքքիւր իտէրիմ... պիզի եանընտա կէօթիւրի՞ւրմիսին—տէտիքտէ, չավուշ մէրտիւմանը խատթանըն օտասընա կէօթիւրտիւ քի, օրատա գարըսը, քէմալը չաֆգաթըլա մատամ Բօզիէնին թէտավիսինէ ուղրաշմագտա իտի։

Մատամ Բօզիէ՝ տէհշէթլի պիր նէօպէթէ տիւչար օլմըշ, վէ եիւզիւ կէօզիւ գըրմըզը լէքէլէր իլէ պօյանմըշ օլտուղը հալտէ, գօլլարը եաթագտան աշաղը սարգըլմըշ եաթմագտա օլուպ, պաշը սաղտան սօլա վէ սօլտան սաղա եուվարլանըպ տուրմագտա իտի. ալնը պաղլը իտի։

Սէր գօմիսէր .— Եարասը վա՞ր մը տըր։

Ջավուշ .— Էվվէթ էֆէնտիմ, ալընտա պիր եարասը վար։

Սէր գօմիսէր .— Թէհլիքէլի՞ մի։

Ջավուշ .— Եարա պէօյլէ վէ լաքին տէրին տէյիլ. հէքիմ օ եարայա Թէլաշ իթմէյօր. պաշգա ասըլ օղըլըգ սույըն իչինտէ տիւշմէսինտէն, վէ պէշ ալթը սաաթ [illegible] աչըգ եէրտէ գալմըշ օլմասընտան տօլայը հալինի Թէհլիքէլի հիւքմ իտիյօր։

Սէր գօմիսէր .— Զայըն իչինտէ պուլը՞նմամըշ մը։

Ջավուշ .— Խա՛յր, էֆէնտիմ. Նէօպէթճիլէրիմիզտէն իքիսի պալըգ ավը նէօպէթճիսի իլէ պէրապէր, էքսէրիա կէճէլէր խըրսըզլըգլա պալըգ ավլամա չըգանլարըն պուլընտուգլարը մահալի տօլաշըր իքէն, նէօպէթճիլէրտէն պիրի պազը պիր սանտալ կէօրմիւշ։ Զավալլը իտէճէք պիր չէյ պուլամըյալար զաննըյլա, սահիլտէն աշաղը էնիպ սանտալըն իչինէ կիրմիշլէր, վէ պու գարըյը օրատա պուլըպ, էօլիւ կիպի պիր հալտէ պուրայա կէթիրմիշլէր։

Միւտիր՝ Կալուպէ իլէ Սիլվէնին եիւզիւնէ պագարագ .— Չօգ գարիպ չէյ. սիզին սանտալընըզ պաթմըշ օլտուղը հալտէ, նա՞սըլ օլմուշ տա Էմէ Ժուպէր սանտալըն իչինտէ պուլընմըշ։

Ջավուշ .— Ֆիլվագը իքի եիւզ մէթրօ գատար պէրիտէ տէ Բօր-Գրէթէյլ մէխանէճիլէրինտէն պիրինին օլտուղը Թէհգիգ օլունմուշ իտէն պիր պալըգ գայըղընը տէ քիւրէքլէրի պուլունմըշ քի, չայը կէչէն իքի չախսը գօվալամագ նիյէթիլէ մէզքիւր գայըղը պու գարը իլէ տիւկէր իքի քիշի իւթիւրմիշ օլմալըտըր։

Կալուպէ .— Մէզքիւր գայըղը ալան մատամ իլէ պիզ իտիք. գայըղ Գօպիւսօնըն իտի։

Միւտիր .— Գու էյի։

Սէր գօմիսէր .— Էյ մատամ Բօզիէնին իչինտէ պուլընտուղը գայըղ քիմի՞ն իմիշ։

Կալուպէ .— Մէյխանէճինին. իքիսին օլարագ պաղընտան չէօզիւլմիշ վէ ալընմըշ։

Սէր գօմիսէր .— Քի՞մ չէօզմիւշ ալմըշ։

Կալուպէ .— Օրասը մէճհուլ... մէյխանէճի գայըղընըն չալընմըշ օլտուղընը պու սապահ Ֆարգ իթմիշ... վէ քէյֆիյէթի զապըթայա խապէր վէրմէկ կէլիր իքէն, գայըղը պուլմըշ. պիզէ տէ Թաֆսիլաթ վէրտի։

Միւտիր .— Գու մէսէլէնին գարանլըգ պիր ճիհէթի վար. վէ լաքին մատամ Բօզիէ սէօզ սէօյլէյէճէք պիր հալէ կէլմէտիքճէ, անլաշըլամայաճագ—տէյիպ, Կալուպէյէ խիթապէն .— Սիզ սանտալընըզ իլէ պաթտըղընըզ սըրատա, մատամ Բօզիէ սէօյլէտիկինիզ գատար օլարագ պրագմըշըղընըզ, տէյի՞լ մի։

Կալուպէ .— Էվվէթ, էֆէնտիմ. մուախխարէն Չայա տիւշտիւյիւնի իչիթմէտիք պիզ պօղուլմըշ պիթմիշ տիր տէյիւ տուշիւնտիւք։

(Շարունակելի)

գրալի իլէ ևուն չուվալըն արա-
սընտա գուսուր իտէրլէր, վէ պէ-
րաթը գրալինին էմնի գրաաթընտա
Մէճլիսը Մէպուսանըն հազըր պու-
լընմասը լազըմ կէլտիկինի ինճէ սիյահ
ոեյնէզլի պիր գավաս վասէթասըյ-
լա մէճլիսը մէզգիւր հէյէթինէ իշար
էյլէրլէր. Մէպուսան պու ասվէթէ
իճապէթ իտէրլէր, պէրաթը մէզ-
քիւր միւնտէրիճաթընա վագըֆ օ-
լուրլար, վէ ևէնի ազալար բէամը
Թախլիֆի իճրա, վէ Մէճլիսը Մէ-
պուսան՝ քէնտի բէիսինի ինթիխապ
իթտիկի Թագտիրտէ, Գրալիցանըն
քէնտիլէրինի նէ սէպէպլէ ասվէթ
իթմիշ օլտըղընը էօյրէնճէքլէրինի
խապէր ալըրլար.

«Պատէհու մէպուսան տըշարը չը-
գըպ, Լօրտլար Մէճլիսի՝ միւթատ
օլան տուվալարըն գրաաթըյլա մէճ-
լիսի քիւշատ իտէր. Պունը միւթէա-
գըպէն լօրտլար՝ բէամը Թախլիֆի իճ-
րա իտէրլէր, վէ ևէնի լօրտլար տա-
խի ինվան վէ մէմուրիյէթլէրինի
բէամէն ախզ էյլէրլէր. Պու էսնատէ
Մէճլիսը Մէպուսան՝ քէնտի բէիսի-
նին ինթիխապընա Թէշէպպիւս ի-
տէրլէր, պիր մէպուս՝ մէճլիսին սըր
քեաթիպլիկ միւրաճաաթլա, ֆիլան
քիմսէնին բէիս նասպ օլընմասընը
Թէքլիֆ իտէր. պու Թէքլիֆ սաիր-
լէր Թարաֆընտան Թէքյար
օլունուր վէ էկէր իթիրազ վուգու
պուլմազ իսէ ևէնի բէիս մազամընա
գուտա իտէր վէ միւնթէխիպլէրինէ
պէյանը Թէշէքքիւր էյլէր. Բէիսը
միւշարէլէյհ՝ հէյէթէ միւքէյա ազա-
սընտան պիրի Թարաֆընտան Թէպ-
րիք օլունուր վէ պէօյլէճէ պիրինճի
կիւնին բասիմէի Թէշրիֆաթը խի-
թամ պուլուր.

«Էրթէսի կիւն, ևանի պու կիւն
(պալատէ Թարիֆ օլունտըղը վէճհիլէ
կէչէն ճումաա կիւնիւ) իքի մէճլիս
ևէնիտէն պիրլէշիր. Շէօյլէ քի Լօրտ-
լար Մէճլիսինին գօմիսիօնը գրալի-
ցէի՝ սիյահ ինճէ ոեյնէզլի գավաս
վասէթասըյլա Մէճլիսը Մէպուսանը
Լօրտլար Մէճլիսինին բարմագլըղը
էօնինէ ասվէթ իտէր, վէ Մէճլիսը
Մէպուսան բէիսի՝ «Հաշմէթմէապ
հազրէթլէրինին բէք սատըգ մէ-
պուսանը՝ քէնտի իմթիյազաթ վէ
հուգուգը սարիհալարընա Թէվ-
ֆիգէն քէնտիսինի բէիս ինթիխապ
իթմիշ օլտուգլարընը» անլաթըր.
Լօրտ Գանչէլար՝ պու ինթիխապը
Թասդիգ իթտիկինի անլաթըր վէ
իւթէ Թէշրիֆաթըն տուլ չալան
Թէմաշա գըսմը օ վագթ պաշլար.
Մէճլիսը Մէպուսան բէիսի՝ մէճլիսը
մէզգիւրըն «հուգուգ վէ իմթիյազա-
Թը աթիգա վէ սարիհասըն» Թալէպ
իտէրէք, մէմուրիյէթը ճէտիտէսի-
նին պիրինճի Փասըլնը իճրա իտէր.
Բէիսը միւշարէլէյհ բարմագլըղ էօ-
նինտէ տուրարագ վէ էթրաֆընը
բէֆիգլէրի սարմըշ պուլընարագ, հաշ-
մէթմէապ հազրէթլէրինտէն մէպու-
սան իչին հուրրիյէթը քէլամ հազ-
գը, Թէվգիֆտէն մասունիյէթ
հազգը, վէ «հէր շէյտէն զիյատէ»
գրալիցանըն նէզտինէ կիրէպիլմէք
հազգընը Թալէպ իտէր. Պիր ազ
տուրտըգտան սօնրա բէիսը մէ-
պուսան՝ մէճլիսին միւզաքէրաթընա
հիւսնիւ մանա վէրիլմէսինի, վէ էկէր
պիր խաթա վուգու պուլուր իսէ
հէյէթը մէպուսանա աթֆ օլընմա-
յըպ քէնտիսինէ իսնատ իտիլմէսինի
խաթէր. Լօրտ Գանչէլէր՝ Մէճլի-
սը Մէպուսանըն պիլճիմլէ հուգու-
գընը Թասդիգ իտէր, վէ անըն միւ-
զաքէրաթընա հիւսնիւ մանա վէրի-
լէճէկինի իլավէ էյլէր.

«Օ զէման մէպուսան չէքիլիպ կի-
տէր, վէ բէիս՝ խիթաբ իթտիքլէրի
վէճհիլէ հուգուգլարընըն Թասդիգ օ-
լընտըղընը քէնտիլէրինէ բէամէն
Թէպլիղ էյլէր. Պու պէյանաթ՝ Մէճ-
լիսը Մէպուսան Թարաֆընտան նիւ-
մայիշաթը մէմնունիյէթքեարանէ իլէ
Թէլագգի օլունուր, վէ միւթատ օ-
լտըղը իւզրէ, ևէնի ինթիխապ օլըն-
մըշ պուլընան ազալար Թարաֆըն-
տան բէք գըսմէթլի ֆէ չէրպէէր՝
Պատէհու բէիս՝ մէճլիսին սըր քեա-
Թիպինէ բէամը Թախլիֆի իճրա ի-
տէր. սօնրա տիկէր մէպուսան ազ-
նը մասամէլէի բէամիյէյի իֆա իտէր-
լէր.

«Օ զէման գրալիցա Թարաֆընտան
Մէճլիսը Մէպուսանա պիր Թահրի-
րաթ վիրուտ իտէր, պունտա գը-
րալիցա՝ միւքէյաթ ճէմաաթէնին նաս-
պընտան տօլայը մէւնհալ գալան մէ-
պուսլըգ մազամլարընա ևէնիտէն
ազա ինթիխապը զըմմընտա միւն-
Թէխիպլէրի ասվէթ իչիւն Մէճլիսը
Մէպուսանա մէէզունիյէթ վէրիր.
Մալիւմ օլտըղը վէճհլէ, ինկիլթէր-
րատա հէր հանկը մէպուս՝ պիր գա-
պինէթօյա տախիլ օլուր իսէ, միւն-
Թէխիպլէրինին օ հալտէ քէնտիսինի
մէպուս Թանըմազ իմքեանը իոթէ-
մէալքլէրինի անլամագ իչիւն ևէնի-
տէն անլարա միւրաճաաթ իթմէսի
մէճպուր տըր.»

*

Իրլանտանըն ևէնի վալիսի մարքի
տը Լընտընտէրի վէ ևէնի նազըրը
ումուրը Սըր Միքայէլ Հիքս Պիչ կէչէն
բէնճշէնպէհ կիւնիւ Տըպլին շէհրինէ
միւվասէլէթ իթմիշ, մէմուրիյէթ-
լէրինէ պէտ վէ միւպաշէրէթ իթ-
միշլէր իսէ տէ, էհալի Թարաֆըն-
տան նէ լէհտէ վէ նէ ալէյհտէ հիչ
պիր նիւմայիշ վուգու պուլմամըշ տըր.
Լաքին վալիի սաապըգ Լօրտ Ապէր-
տին՝ եանաի մէմուրիյէթինտէ հիւս-
նիւ իտարէսիյլէ իրլանտա էհալիսի-
նին Թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթինի
ճէլպ իթմիշ օլտըղընտան, խալէֆ-
լէրինին միւրուտունտէն աղաէմ զէվ-
ճէսի վէ քէրիմէսիյլէ պէրապէր ա-
զիմէթ վէ միւֆարէգաթ իթտիկին-
տէ, վաբօրըն հարէքէթինէ տէկին
էհալի Թարաֆընտան մազհարը նիւ-
մայիշաթը իլթիֆաթքեարանէ օլ-
մուշ տըր.

*

Իրլանտանըն Պէլֆասթ շէհրինտէ-
քի արպէտալար կէչէն ճումաա ագ-
շամը Թէճէտտիւտ իտէր՝ք, պօլիս՝
սիլահըլա աթէշ իթմէյէ մէճպուր օլ-
մուշ օլտըղընտան, ևէտի արպէտա-
ճը Թէլէֆ օլմուշլար տըր.

Օ կիւնիւ Պէլֆասթ պէլէտիյէ միւ-
տիրի՝ Սըր Հիքս-Պիչ իլէ պիր միւ-
լագաթ իճրա իթմիշ, վէ կէօրիւնիւշ-
տէ պու միւլագաթտա, հըֆզը ա-
սայիշ իչիւն Թէտապիրը մուէսսիրէ
իթթիխազընա գարար վէրիլմիշ տիր.

Էրթէսի կիւնիւ ևանի ճումաա էր-
Թէսի սապահլայըն տախի Պէլֆասթ-
տա ևէնիտէն արպէտալար վուգու
պուլուպ, վագըա պաշլայըշտա պէօ-
յիւք պիր էհէմմիյէթի օլմամըշ վէ
պօլիս չաբուգ իատէի սուքիւնէթ էյ-
լէմիշ իսէ տէ, ագշամ էհալի իլէ
պօլիս վէ ասքէր արասընտա աղըր
գավղալար վուգու պուլարագ, է-
հալի՝ պօլիսի Թաշլամըշ վէ տապան-
ճա իլէ իւզէրինէ աթէշ իթմիշ օլ-
տըղընտան, պօլիս տախի աթէշ իթ-
մէյէ մէճպուր օլմուշ վէ էլլի քիշի
գատար եարալանմըշ տըր.

Մէճրուհինը մէրգումէնին բէք
չօղը էօլիւմ տէրէճէսինտէ պուլու-
մըշ օլտըղընտան, հայաթլարընտան
գօրգուլմագտա իմիշ.

*

Պօրթուգալ գրալը՝ կէչէն բէնճշէն-
պէհ կիւնիւ ագշամ բատոէլէրինտէ
Ալֆոն Ալմէյտա նամ Պօրթուգալ սէ-
ֆինէի հարպիյէսիյլէ ինկիլթէրրա-
նըն Թիլպուրի լիմանընա միւվասէլէթ
իտուպ, գրալիցա Վիքթօրիա նա-
մընա միւշարէլէյհանըն իսթիգպալի
մախսուսը տիւք տը Գօնօթ իլէ ա-
միրալ Օկիւսթ Ֆիլմօր Թարաֆըն-
տան իսթիգպալ վէ գապուլ օլընմըշ
տըր. Պօրթուգալըն Լօնտրա սէֆի-
րի գօնթ տ'Ալյաօ տախի քէնտի
հիւքիւմտարընըն իսթիգպալինէ կէլ-
միշ տիր.

Գրալ՝ տիւք տը Գօնօթ իլէ Վիք-
թօրիա էնտ Ալպէրթ նամ ինկիլիզ Թէ-
նէզզիւհ վաբօրընա կէչմիշ վէ Գօս
նամ մահալլէ ազիմէթ իթմիշ տիր.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՊՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Պէրլինտէքի Թակլը՛ կազէթասը-
նըն Թէէմինէն պէյանընա կէօրէ,
պու սըրատա Ալէմանիա, Աւսթրիա
վէ Ինկիլթէրա՝ Շարգտա վէ Էվրօ-
պատա մուհաֆազաի սուլհ ու սալա-
հա չալըշմագտա իքէն, Բուսիա՝ ար-
շիտիւք Լուի վասէթասըյլա Աւսթ-
րիայա պազը Թէքլիֆաթտա պու-
լընմագտա օլուպ, պու Թէքլիֆա-
Թը կէչէն սէնէ Գրէմզիէրտէ պէյ-
հուտէ պէքլէնմիշ իտի.

Մէզգիւր կազէթանըն իլավէթէն
պէյանընա կէօրէ, Աւսթրիանըն՝
Թէքլիֆաթը մէզգիւրէյէ նէ ճէվապ
վէրմիշ օլտըղը ևազընտա անլաշըլա-
մագ տըր.

Պէթէրսպուրկտան չէքիլէն պիր
Թէլէկրաֆ տա՝ Թակըլըն պու հա-
վատիսինի տօղրիւտան Թասդիգ իթ-
մէքտէ տիր. Մէզգիւր Թէլէկրաֆա
կէօրէ, Բուսիա բայիթախթընտաքի
կազէթալարըն Բուսիա իլէ Աւսթրիա
արասընտա մէվճուտ օլան միւնասէ-
պաթ հազգընտա իսթիմալ իթտիք-
լէրի լիսան խայլիճէ քէսպը իթիտալ
իթմիշ տիր. Լաքին էն նուֆուզլը
կազէթալար՝ Պալգան շէպիհճէզիրէ-
սինտէ միւշարէքէթինիմէ իքի տէվ-
լէթլէրին բէգաբէթինտէն տօլայը
Բուսիա իլէ Աւսթրիա արասընտա պիր
մուհարէպէնին զուհուրի մուհազ-
զագ իտուկինէ տաիր օլան էֆքեարը
լարընտան սարֆը նազար իթմէյօր-
լար.

*

Բուսիանըն Բարիզ սէֆիրի օլուպ
կէչէնտէ Ալէմանիատա Քիսինկէնէ
կիթմիշ օլան Պարօն տը Մօհրէնհայմ
կէչէն ճումաա կիւնիւ Քիսինկէնտէն
Բէթէրսպուրկա ազիմէթ իթմիշ տիր.

*

Վիէննատան օգոսթօս 8 Թարիխիլէ
աթիտէքի Թէլէկրաֆ քէշիտէ օ-
լունմըշ տըր.

«Բօլիթիգա ալէմինին Թէքմիլ նա-
զարը տիգգաթը պու կիւնքի կիւն
Հասթէյն իւզէրինէ ճէլպ օլընմագ-
տա տըր. Իքի իմբէրաթօրլարըն միւ-
լագաթը միւթաատսի՝ կէօրիւնիւշտէ
պու սէնէ պիր էհէմմիյէթը ֆէվգէ-
լատէյի հայիզ օլաճագ տըր. Զանն
օլընտըղընա կէօրէ, Թէամիկի մու-
խալէսէթը տօսթանէտէն ֆազլա պիր
շէյ վուգու պուլաճագ տըր. Գազը
տիբլօմաթլարըն վէ իքի խանէտանը
իմբէրաթօրի ազալարընըն հազըր
պուլընըշը՝ միւլագաթը մէզգիւրէյէ
սաբէթը խուսուսիյէթ տէպտէպէ-
պախշ օլաճագ տըր. Մամաֆիհ պու
միւլագաթ՝ Էվրօպա սուլհ ու սալա-
հընըն պօզըլմայաճաղընա պիր Թէէ-
մինաթ աատ օլընըյօր. Բուսիանըն
էսրար ու խաֆայա իլէ մէմլու օլան
բօլիթիգասը վէ ինկիլթէրանըն
Թէպէտտիւլը վուքելեայը՝ նազարը
տիգգաթը ումումիյէթի ճէլպ իթմիշ
օլտըղը կիբի, Թիւրքլէր Թարաֆընտան
էսքիմիշ օլան Պէրլին մուահէտէսինին
Էվրօպա միւվազէնէսինէ արթըգ ու-
զուն միւտտէթ էսաս օլամայաճաղը
տա զահիրէն զանն օլընմագտա ի-
տուկինտէն, իսթիգպալ իչիւն վէ-
սայիթը սալիհէի իթթիխազ արա-
մագ լազըմ տըր. վէ իւթէ Հասթէյն-
տէ իքի իմբէրաթօր իլէ իքի տիբ-
լօմաթլարըն միւլագաթը՝ պու մատ-
տէ իւզէրինէ վուգու պուլաճագը
մէրվի տիր.»

*

Հասթէյն 8 օգոսթօս. —Իմբէրա-
Թօր Ֆրանսուա Ժօզէֆին գապուլինէ
մախսուս Թէտարիքեաթ իքմալ օ-
լընըյօր. Շէհիրտէն հէր Թարաֆտա
պայրագլար վէ ֆիւթուհաթ քէմէր-
լէրի կէօրիւնիյօր. Բրէնս Պիզմարգըն
իգամէթ իթտիկի Սթրաուպինկէր
քէօշքիւնին Թէզյինաթը՝ սուրէթը
խուսուսիյէտէ կէօզէ չարբմագտա
տըր. Մէզգիւր քէօշքիւն հէր պիր
բէնճէրէսի՝ Ալէմանիա, Աւսթրիա վէ
Պավիէրայա մախսուս բէնկլէրտէ
կըլանթալար իլէ տօնանմըշ տըր. Ի-
քի իմբէրաթօրլարըն պիրինճի միւ-
լագաթը՝ գաբլընալար գուրպինտէ-
քի սէրայտա վուգու պուլաճագ տըր.
Իմբէրաթօրիցա Էլիզապէթ՝ զէվճի
իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆին միւ-
վասէլէթինտէն պիր չէյրէք էվվէլ
օրայա ազիմէթ իտէճէք վէ իմբէ-
րաթօր կիյոմ իլէ պէրապէր միւ-
շարէլէյհէ պէքլէյէճէք տիր. Տիւն
իմբէրաթօր կիյոմ՝ Թօրնու բրէնս
կիյոմը վէ անտէն սօնրա Վիէն-
նատա Ալէմանիա սէֆիրի բրէնս Րէ-
ուսը հուզուրընա գապուլ իթմիշ
տիր.

*

Հասթէյն 8 օգոսթ. — Աւսթրիա
իմբէրաթօրը՝ ագշամ իւզէրի պու-
րայա միւվասէլէթ իտէրէք, պիր
խայլը էհալի Թարաֆընտան ալգըշ-
լանմըշ, վէ գաբլըճա ճիվարընտաքի
սէրայ բէնշէրահընտա Բրուսիա վէ-
լիի ահտը բրէնս կիյ-
ոմ վէ բրէնս Պիզմարգ վէ Վիէն-
նատա Ալէմանիա սէֆիրի բրէնս Րէ-
ուս վէ Սաքսօնիա վալիսի վէ Ալէ-
մանիա իմբէրաթօրըն գուրէնասը
Թարաֆընտան իսթիգպալ օլընմըշ
տըր.

Աւսթրիա իմբէրաթօրը՝ Բրուսիա
ինիֆօրմասը իլէ օլուպ էկլ նօար
նիշանընըն կէնճի գօրտօնընը Թաա-
լիգ էյլէմիշ հալտէ, Աւսթրիա իւ-
նիֆօրմասընը լապիս օլարագ Սէնթ
էթիէն նիշանընը Թաալիգ իտէն բը-
րէնս կիյոմը Թէգաբրուլ իտէրէք
միւշարէլէյհի իքի քէրրէ քէմալը
մուխալէսէթլէ պուս իթմիշ, վէ
պատէհու բրէնս Պիզմարգըն էլին-
տէն Թութուպ սէլամլամըշ, վէ Ալէ-
մանիա իմբէրաթօրըն գուրէնասը
իլէ միւսաֆահէ էյլէմիշ, վէ սէ-
րայա տուխուլինտէ Ալէմանիա իմբէ-
րաթօրը վէ Աւսթրիա իմբէրաթօրի-
ցասը Թարաֆընտան իսթիգպալ օ-
լընմըշ տըր.

Իքի իմբէրաթօրլար՝ իքի տէֆա
եէքտիկէրինի գայէթ տօսթանէ պիր
սուրէթտէ գուճագլայարագ, իմբէ-
րաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ՝ զէվճէսի
իմբէրաթօրիցա իլէ տախի կէօրիւշ-
տիւքտէն սօնրա, Ալէմանիա իմբէ-
րաթօրընըն սալօնընա տուխուլ իթմիշ
տիր.

*

Բէթէրսպուրկ 8 օգոսթ.—Բէթէրս-
պուրկտան մէքթուպ սուրէթիլէ ա-
խիրէն Քէօլնիշէ Զայթունկ կազէթասըն-
տա նէշր օլընան վէ Բուսիա էֆքեա-
րը ումումիյէսինին Ալէմանիա հազ-
գընտաքի խուսումէթ ու ատավէթի
եապայընտան պահս իտէն պէնտ՝
Բէթէրսպուրկտա բէք զիյատէ սուի
Թէսիր հասըլ իթմիշ, վէ մէքթու-
պը մէզգիւրըն պուրատան (Բէթէրս-
պուրկտան) կէօնտէրիլմէյիպ Պէրլին-
տէ Ալէմանիա պաշ վէքեալէթի ագ-
լամընտա գալէմէ ալընմըշ իտուկինէ
գանաաթ բէյտա օլմուշ տըր. Նօվօյէ
Վրէմիա կազէթասը՝ պու պապտէ պէ-
յանը միւթալէա իտէրէք, Ալէմա-
նիա իլէ Աւսթրիանըն Բուսիա իլէ
օլան միւնասէպաթը նէտէն իպարէթ
օլտըղընը իյզահ իթմէնին վագթի տիր
տէմիշ տիր. Իքի իմբէրաթօրլըգլար՝
Բուսիայը Պալգանլարտան աթմագա
չալըշըյօրլար, վէ տիկէր Թարաֆտան
իթթիֆագը սէլասէնին հիւքմ ու
Թէէսիրինի քէնտի մէնֆաաթլարը-
նա կէօրէ գուլլանըպ իսթիֆատէ ի-
տիյօրլար. զիրա պու իթթիֆագըն
ալթընտա Աւսթրիա՝ Պուլկարիսթան-
տա նուֆուզ ու Թէէսիրինի արթըր-
մըշ, վէ օրատա Սըրպիսթանտաքի մէվգի
ու վազիյէթինէ միւսավի պիր վա-
զիյէթ գազանմըշ տըր. Բուս մէհա-
ֆիլը բօլիթիգըյէսինտէ, Մ. տը
Կիէրսին սէյահաթընա պէօյլէ պիր
էհէմմիյէթ վէրմէմէկէ չալըշըլմագ-
տա վէ պու սէյահաթըն բօլիթիգայա
միւթէալլիգ հիչ պիր ճիհէթի օլմա-
յաճաղը բիվայէթ օլընմագտա տըր.
Մ. տը Կիէրս՝ տօղրուճա Ֆրանձէնս-
պատա կիտէճէք, վէ սօնրա Բու-
սիայա ավտէթ իթտիկինտէ բրէնս
Պիզմարգա պիր վիզիթա վէրէճէք
տիր.

Խիւլասաի քէլամ, հէր նէ գատար
Բուսիա իլէ իքի իմբէրաթօրլըգ ա-
րասընտաքի միւնասէպաթ ազ չօգ
կէրկին իսէ տէ, էֆքեարը ումումի-
յէնին գաննընա կէօրէ, իմբէրաթօր
կիյոմ պէրհայաթ օլտուգճա Բուսիա
իլէ Ալէմանիա արասընտա պիր մու-
հարէպէ վուգուընտան գօրգուլա-
մազ, վէ իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին
վէֆաթընտան էվվէլ Աւսթրիա տա
Պօսնա վէ Հէրսէք հազգընտա պիր
գարարը գաթի վէրէմէզ.

*

Սըրպիա գրալը Միլան Պէլկրատա
ավտէթ իթմիշ իսէ տէ, եագընտա
մէմալիքը էճնէպիյէյէ ազիմէթ ի-
տէճէք, վէ եանաի սէյահաթընտա
Աւսթրիա տիբլօմաթլարըյլա միւլա-
գաթլար իճրա էյլէյէճէք տիր.

ՄԱՆՆԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Աթիտէքի մէքթուպ տէրճի զըմմընտա
մաթպաամըզա իրսալ օլունմըշ տըր.

Միւէլլիֆ էֆէնտի,

Շէհրիմիզտէ քիմեակէրը մէշհուր
ամէրիքալը Տօգթօր Մաննի էֆէնտի՝
Էվրօպատաքի էճզախանէլէր միւսլլու
քէնտի միւէսսէսէլէրինէ Թէքմիլ
եազ մէվսիմի իչիւն մէէզունիյէթ ի-
Թա իթմիշ օլմագլա, իպլագ ու եա-
պաթ իթմիշ օլտըղը իշպու մուամէլէ
ճէտիտէ եէզգէքեարանէսինտէն
տօլայը կազէթանըզ վասէթասըյլէ
քէնտիսինի ալէնէն Թէշէքքիւր իթ-
մէքլիկիմէ միւսաատէ պույուրմանըզը
բէճա իտէրիմ.

Օէվկիւլիւ ամէրիքալըն իշպու մու-
ամէլէսի՝ շէհրիմիզ իչին ևէնի պիր
շէյ օլուպ, պիրճօգ էճզախանէ
սահիպլէրինին մէզգիւր հարէքէթէ
իմթիսալ իտէճէքլէրի շիւպհէսիզ
տիր. Պու պապտէ Տօգթօր Մաննի
էֆէնտիյէ Թէշէքքիւրաթըմըզը Թագ-
տիմ իլէ, իշպու հարէքէթինտէն տօ-
լայը գալպիմիզտէ հասըլ օլան հըս-
սիյաթը միննէթտարանէմիզին արզը-
նը քէնտիմիզէ պիր վազիֆէ ատ
էյլէրիզ.

Միւէլլիֆ էֆէնտի, իշպու վարա-
գամըն՝ կազէթաի միւթէպէրինիզին
եագըն նիւսխալէրինտէն պիրինէ
տէրճինի, վէ պու պապտէքի Թէ-
շէքքիւրաթըմըզըն գապուլինի բէճա
իտէրիմ.

Մաննի էճզախանէսի
միւսթախտէմլէրի նամընա
Ց. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՏՈՐ Ա.

Կենդանեաց Հիւսուածաբանութիւն

Եւ

Մարդկային կազմախօսութիւն ու Բնախօսութիւն.

Տաղաւարեան էֆէնտիի այս ըն-
տիր գործն՝ որոյ հրատարակութեան
ձեռնարկումն արդէն քանիցս ծա-
նուցինք, լրացած է.

Այս գործն իբր գիտական մեծ
աշխատասիրութիւն՝ իւր տեսակին
մէջ առաջին կրնայ համարուիլ ի
Հայս. կուսուցանէ ինչ որ հարկ է
գիտնալ մարդու մը իւր մարմնոյ
նկատմամբ.

Պատրաստուած է իբր դասա-
գիրք Ազգ. Երկրորդական վարժա-
րանաց. առ այս արդէն Ուսումն.
Խորհուրդն ի ձեռն մասնագիտաց
զայն քննելով յանձնարարած է նո-
րա գործածութիւնն. Այս գիրքն
կրնայ ծառայել նաև իբր առաջնորդ
մասնագիտական և նամանաւանդ
բժշկական վարժարանի ուսանողաց.
մասնաւորաց առանձինն ուսման ա-
ռաջնորդ ալ կրնայ լինել. Վերջա-
պէս այս գեղեցիկ երկն ամէն գի-
տասէր անձանց գրատան մէջ կարժէ
որ գեղեցիկ տեղ մը բռնէ.

Այս ընտիր գործն մաքուր աշ-
խարհաբարով մը գրուած է, բա-
ցատրութիւններն խիստ պայծառ ու
յստակ են, բառերն մեծ խնամքով
յօրինուած ու բարդուած, ունի նա-
և իւր վերջն բառագրքոյկ մը որ
իւր մէջ գտնուած Հայերէն բառե-
րու Ֆրանսերէն նշանակութիւններն
կուտայ.

Այս գիրքն շուրջ 400 մեծադիր ե-
րեսներէ կը բաղկանայ. տպագրու-
թիւնը խիստ մաքուր է, 226 գեղե-
ցիկ Նուրբ պատկերներով զարդար-
ուած է, որոց մասին հեղինակն որ-
և է զոհողութիւն չէ խնայած և որք
կարի իմն կը դիւրացնեն ուսումն.

Կեդրոնատեղին է Արամեան գրա-
տունն ի Պահչէ-գարու Համիտիէ
ճատտէսի Թիւ 34. Գինն է 40 ղրշ.

2—1

Ճէրիտէի Շարգիյէ

Տաղաւարեան էֆ.նին մէյտանը ին-
Թիշարէ գօյտըղը պալաէ իլան օլը-
նան քիթապ բէք նէֆիս պիր էսէր
օլուպ, միւթալէասընտան բէք զի-
յատէ իսթիֆատէ օլունաճաղընտա
շիւպհէ օլմատըղընտան, էսէրը մէզ-
քիւրըն բաղպէթը ումումիյէյէ մազ-
հար օլաճաղը վէ մուէլլիֆինին պէօյ-
լէճէ նաիլը Թէշվիգաթ օլաճաղը մէ-
մուլը գավի տիր.

ԹԱՀՐԻՐԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Պու քէրրէ Ալիյէ Նէզարէթինտէն
պիլումում մէմուրինը ալիյէյէ եա-
զըլան Թահրիրաթը ումումիյէտէ
Թահգիգաթ վէ Թէհարրիյաթը իպ-
Թիտաիյէ հազգընտա պազը վէսայա
վէ Թէպլիղաթ իճրա օլընմըշ տըր.
Շէօյլէ քի,

Գազալարտա միւտտէիի ումումի
մուավինի օլմամագ վէ գապիլիյէ
զապըթաընըն էքսէրիսի օգուր եա-
զար Թագըմընտան պուլընմամագ
հասէպիլէ ճէրայիմը մէշհուտէտէ վէ
ճինայաթը ճէսիմէտէ վագթ ու զէ-
մանը իլէ իյֆասը լազըմ կէլէն Թահ-
գիգաթ վէ Թէհարրիյաթը իպթի-
տաիյէ՝ գանունա մուվաֆըգ սու-
րէթտէ իճրա իտիլմէյիպ հուգուգը
ումումիյէճէ բէք չօգ զայիաթը մու-
ճիպ կէլմէքտէ վէ իւզէրին քէսրէ-
Թինտէն վէ միւսթանթիգլէրին ա-
տէմը քիֆայէթինտէն նաշի միւրու-
րը զէմանլա պազը հուգուգը ումու-
միյէ տավալարը տօղրըտան ճօլմագտա
վէ մէտարը սիւպութը ճիւրմ օլան
էշխաս վէ էմլիհանըն տախի հիւսնիւ
մուհաֆազա խուսուսունտա օլըպ,
վէ ճէրրահլարտան պազըլարը շէ-
հատէթնամէսիզ օլմասընա մէպնի
մուայէնէի ֆէննիյէի հիւսնիւ իֆա
իտէմէտիքլէրի՝ օլ պապտէ վուգու-
պուլան իշարաթ վէ շիքեայաթտան
անլաշըլմասը իլէ, պատէհին գայ-
մագամլարըն ճէրայիմը մէշհուտէտէ
շու վազիֆէյի պիզզաթ իֆա իտում
գապիլիյէ միւլազըմ վէ չավուշլարը-
նա հավալէի մասլահաթ իթմէմէլէրի
զըմմընտա քէնտիլէրինէ վէսայայի
լազըմէ իֆասը Տախիլիյէ Նէզարէ-
Թը ճէլիլէսինէ եազըլմըշ օլտըղըն-
տան, մասլահաթըն պու ճիհէթի
Թէէմին օլընմըշ տըր. Ումուրը ճէ-
զայիյէտէ գապահաթլա Թահգիգա-
Թը էվվէլիյէսի տէրէճէի սիւպու-
Թէ կէօրիւլէն ատի ճինհա տավա-
լարընըն տօղրուտան տօղրույա մէ-
հաքիմէ վէրիլմէսի ճաիզ պուլընտու-
ղը ճիհէթլէ, պու մազուլէ տավի՝
իսթինթագ տաիրէլէրինտէն կէչի-
րիլմէտիկի սուրէթտէ միւսթանթիգ-
լէրին մէշղուլիյէթլէրի քէսպը խըֆ-
ֆէթ իտէրէք մէվատտը սաիրէ
Թահգիգաթընը վագթ ու զէմանը
իլէ իյֆա իտէպիլմէլէրինէ իմքեան
հասըլ օլաճաղընտան, պատէմա պու
կիպի տավալարըն իսթինթագա հէ-
վալէ օլընմամասը վէ պու հալտէ ու-
մուրը իսթինթագիյէտէ ևէնէ Թէէխ-
խիւրաթ վուգուա կէթիրէնլէր օլուր
իսէ, միւսթանթիգլէր հագլարընտա
պէր մուճիպը գանուն իսթիզահաթ
վէ Թէվպիխաթ վէ լէտէլ հաճէ
Թէէտիպաթ իճրա իտիլմէսի միւգ-
Թազի օլտըղը կիպի, ճէրայիմին էս-
նաի Թահգիգաթընտա իսթիսմամ օ-
լընաճագ Թապիպ վէ ճէրրահլարըն
էրպապը մալումաթ վէ իսթիգա-
մէթտէն պուլընմասը, վէ էշխասը
ճիւրմիյէնին սուրէթը հըֆզը հազ-
գընտաքի Թալիմաթա Թէվֆիգը
մուամէլէ իտիլմէսի լազըմէտէն օլ-
մասը իլէ, իշին պու ճիհէթինէ տըգ-
գաթ ու իթինա օլընմասը՝ մէզգիւր
Թահրիրաթը ումումիյէտէ իշար գը-
լընմըշ տըր.

*

Ախիրէն Շուրայի-Տէվլէթ գարարը
իլէ Ալիյէ Նէզարէթինտէն եազըլան
պիր Թահրիրաթը ումումիյէտէ, ա-
տաքիրը գապթիյէ սիւքինէ գայտ օ-
լընաճագլար իլէ, ճիւնհա վէ սաի-
րէտէն տօլայը հիւքիւմէթտէն Թա-
լէպ իտիլէն էշխասըն վէ Թալէպէի
իւլումտան ալընաճագ քէֆալէթնա-
մէլէրէ 1 էր ղրուշլըգ բուլ եափըշտը-
րըլմասը խուսուսընտա իրատէի ալիյէ
միւթէալլիգ պույուրուլտըղը պէյանը
իլէ իյֆաի միւգթէզասը իշար գը-
լընմըշ տըր.

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Լազգիյէ միւթէսարրըֆլըղը՝ Ճէ-
պէլը Պէրէքէթ միւթէսարրըֆը Ահ-
մէտ Ճէվտէթ բաշա հազրէթլէրինէ,

Ճէպէլը Պէրէքէթ միւթէսարրըֆ-
լըղը՝ Լազգիյէ միւթէսարրըֆը Էսատ
Շէվգի բաշա հազրէթլէրինէ,

Էտիրնէ վիլայէթի տախիլինտէ
պուլընան էվգաֆը Հիւմայուն գօմի-
սիօնը ազասընտան Թաղէօս վէ Հիւ-
սէյին էֆէնտիլէրէ բիւթպէի սանի-
յէ սընֆը սանիսի,

Տէրսանէի պէհրիյէ մահքէ-
մէսի միւտտէիի ումումի մուավինլի-
կի՝ իսթինթագ մէմուրիյէթինտէն
միւնֆասըլ Հաֆըզ պէյէ,

Տէտէ Ազաճ պիտայէթ մահքէմէ-
սի բիյասէթի՝ Օրթաքէօյ պիտայէթ
մահքէմէսի բէիսի Խօրտան էֆ.յէ,

Օրթաքէօյ պիտայէթ մահքէմէսի
բիյասէթի՝ Տէտէ Ազաճ պիտայէթ
մահքէմէսի բէիսի Ալի Սէյֆի էֆ.յէ
Թէվճիհ պույուրուլմըշ տըր.

*

Զաթը հազրէթը Սատարէթբէնա-
հինին խըտմէթը ալիյէլէրինտէ պու-
լընան Շիւքրի ազայա 4րինճի Մէ-
ճիտի նիշանը իհսան պույուրուլմըշ տըր.

ՁՕՃՈՒՔ ԽԱՍԹԱԼԸՔԼԱՐԸ
ՎԷ ՏԷՐԻ ԽԱՍԹԱԼԸՔԼԱՐԸ ԻՉԻՆ
ԹԱՊԻՊԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

Սթամպօլտա քէօբրիւ պաշընտա
Քրիսիւքեան պիրատէրլէր էճզախա-
նէսինտէ, բազար կիւնլէրտէն մաա-
տա հէր կիւն սաաթ ևէտիտէն օն
պիրէ գատար մէզգիւր խասթալըգ-
լարա մախսուս Թապիպ պուլունուր.

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՈՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 12 Օգոստ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-1/4
Օսմ. էսհամը աչըլը	14-7/8
» » գարանտը	14-15/16
» » Սէրի Ա.	24-3/4
» » » Գ	15-3/4
» » » Ս	14-7/8
Օթօման 1871	75-1/4
Օսմանլը Պանգասը	10-3/8
Ռուսիա իսթիգրաղը	099-1/2
Մըսըր տույ. մուլթահըտէ	74-1/2
» իմթիյազլը	96-7/8
Տուրգա Սանիէ (Մըսըր)	73-1/4
Ռօչիլտ իսթիգրաղը	95-1/4
Մագարիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 12 Օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Փր.	82-85
» » 4 1/2 %	109-50
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլը	15-
» » » գարանտը	15-05
Մէգտուլէ	
Սէրի Գ.	15-45
» Ս.	15-
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	55-25
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
Օսմ. Պանգասը	512-50
Գրէտի Լիոնէ	525-
Գրէտի Փօնսիէ	-
Լիօն ագսիօնը	-
Սուէյիշ ագսիօնը	1981-25
Ռուսիա 5 % 1877	101-1/2
Իթալիա էսհամը	099-95
Մըսըր Փօնտ. մուլթահըտէ	376-25
Եունան 5 % 1879	295-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-22

Վիէննա 12 Օգոստ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	126-45
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի	17-50

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.		16-19
Գու սապահ աչըլը		16-22
Մըսըր մուլթահըտէ. գար.		85-05
Գու սապահ աչըլը		85-10
Սէրի Ա.		24-20
» Գ.		15-20
» Դ.		16-22
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի		56-25
Ագչէ ֆայիզի		6-
Րէբօյ	Ղրշ.	00-
Հէվալէսիզ	»	22-1/2

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ժէնէրալ	5-55
Օթթամպօլ պանգասը	5-
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5-09
Թրամվայ	2-82 1/2

ԱԳՉԷԼԵՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.-տան		Ղ. Բր.
Գէյազ մէճիտիյէ Փարգը		108-07
Մէթալիգ	»	98-50
Գէչլիք	»	102-50
Ալթըլըգ	»	103-05
Գայմէ		-
Ինկիլիզ լիրասը		110-09
Ֆրանսըզ ալթունը		87-51
Բօլ		90-24
Գրէմից ալթունը		81-15
Գարագօն գայմէսի		9-26

ԹԱՍՖԻՑԷ ՔԵԱՂԸՏԸ

20)	ւիք քեաղըտ		
50)	»	»	15-25
100)	»	»	
500)	»	»	
1000)	»	»	15-15
10000)	»	»	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Ինկիլիզ Թիմուրը
[illegible]

50 Տէօրթ քէօշէ վարեօըլըգ. պէհլէրի եիւզտէն եիւզ գըրգ գըլէյի ճէտիտէ գատար.
55 Եուվարլագ խալգալըգ. պէհլէրի պէշ գըլէյի ճէտիտ.
75 Տէօրթ քէօշէ սիքէլիք, պէհլէրի օթուզ գըլէյլիք.

180 պէհլէր գանթարը ճէտիտի 107 ղրուշ.

Ալթըըը պիր տէմէթ Թիմուր սաճ գանթարը ճէտիտ 400
պէհլէր գանթարը ճէտիտի 277 ղրշ.
Օսմանլը էյէսի
տուէգ
300 պէհլէր ատէտի 2 ղրուշ 38 բարա (իւչ քէօշէ).
500 պէհլէր ատէտի 4 ղրուշ 18 բարա (տէօրթ քէօշէ.)

Պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումի մըգտարլարը ալընմագ իւզրէ տօգուզ գալէմ չատըր տիրէկի վէ սաիրէ.

Պիր նումէրօ գալըն Ինկիլիզ քէթէն պէզի
արշընը ճէտիտ 3200
պէհլէր արշընը ճէտիտի 7 ղր. 30 բրը.
Պէչ գուլաճլըգ Թապիր օլունըր քէպիր Գասթամունի ուրղանը
ատէտ 35000
պէհլէր ատէտի 2 ղրուշ 10 բարա.
Պէչ գուլաճլըգ Թապիր օլունըր սաղիր Գասթամունի ուրղանը
ատէտ 165000
պէհլէր ատէտի 1 ղրուշ 25 բարա.
Իզմիր ուրղանը
ատէտ 5300
պէհլէրի 7 ղրուշ.

Պիր սէնէտէ Սարաճխանէ անպարընտա լիւզումի մըգտարլարը իմալ օլունմագ իւզրէ չարգա չէքիլմէմիշ ավանիի նուհասիյէ իւճրէթը իմալիյէսի
գըյէի ճէտիտի 30 բարա.
Չարգա չէքիլմիշ ավանիի նուհասիյէ իւճրէթը իմալիյէսի
գըյէի ճէտիտի 3 1/2.
Ինճէ գնապ
գըյէի ճէտիտ 50
պէհլէր գըյէսի 18 ղրուշ.
Պալըգ եաղը
գըյէի ճէտիտ 15000
պէհլէր գըյէսի 3 ղր. 8 բարա.

Նիզամիյէ մուլթագ փալփըգասը իլէ սարաճխանէ վէ տապաղխանէ իչիւն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվգըր միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ օն իքի գալէմ էշեա փիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ Թալիպլէրի եօհտեսինտէ օլուպ, աղօսթօսը ռումինին պէշինճի սալը կիւնինէ գատար պէհլէր կիւն միւնագասալարը պիլիճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վէրիլէճէկինտէն, իթա իթմէկէ Թալիպ վէ ալթընճը չարշէնպիհ կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնզիլիինէ րաղիպ պուլունանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

29 Թէմուզ 1886

3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Հալէպտէ պուլընան վէ պուլընտըրըլաճագ օլան ասաքիրը Շահանէ իչիւն պին իւչ եիւզ իքի սէնէսի իյլուլընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայաասը գօնթրաթօյա րապթ օլունաճագ օլան էրզագը միւթէնէվվիյէտէն տախիլէ կիւշթին պէհլէր գըյէսի եիւզ ալթմըշ վէ խարիճի կիւշթին իքի եիւզ գըրգ— էրզին եիւզ օն— ռուղէնը սատէնին պէշ եիւզ— Թուզ վէ սօղանըն գըրգ— զէյթ վէ սապօնըն իքի եիւզ ալթմըշ— մօմ վէ զէյթունըն իւչ եիւզ— չէքէրին իքի եիւզ— հաթապըն օն իւչ— քէօմիւրին օթուզ — կազըն եիւզ— ֆասուլյանըն եիւզ եիրմի— նուհուտըն ալթմըշ— սամանըն օն բարայա մահալլինճէ Թալիպի եօհտեսինտէ օլտուղընտան, իթասընտա Թալիպ օլանլարըն Լէվազըմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

29 Թէմուզ 1886

3—3

Շուրայի Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Թէրսանէի ամիրէ իչիւն միւպայաասը իգթիզա իտէն պին եէթմիշ պիր ատէտ լօմօր լէվհասընըն պէհլէր գանթարը ճէտիտի իւչ եիւզ տօգսան ալթը ղրուշ սէքիզ բարատա վէ տէօրթ եիւզ պուգ գատար ատէտ չէլիք լէվհանըն պէհլէր գանթարը ճէտիտի եիւզ սէքսէն պուչուգ ղրուշտա վէ ալթը պին տէօրթ եիւզ ատէտ բիրինճ պօրունըն պէհլէր ճէտիտ գըյէսի տօգուզ ղրուշ պիր բարատա վէ պին տէօրթ եիւզ ատէտ տէմիր պօրունըն պէհլէր գատէմի տէօրթ ղրուշ օթուզ ալթը պուչուգ բարատա վէ սաիր մալզէմէ իլէ մըգտար էշեա տախի ֆիյաթը մալիմէլէրի իլէ Թալիպի եօհտեսինտէ Թէգարրուր իտէրէք, ռումի աղօսթօսըն տէօրտունճի բազար էրթէսի կիւնիւ Նէթիճէի միւնագասասը պիլիճրա գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն սօնրա, էճվէ մէզքիւրըն տագչամը սաաթ օնտան ֆէրտասը սալը կիւնիւ ագշամը սաաթ օնա գատար եիւզտէ պէշ Թէնզիլի իլէ պրագըլմըշ օլտուղընտան, օլ վէճհիլէ Թէնզիլ իտէն վար իսէ, էյյամը մէզքիւրէտէ Շուրայի Պահրիյէյէ կէլմէլէրի վէ անտէն սօնրա կէլէնլէրին Թէնզիլաթը գապուլ օլունմայաճաղը իլան օլունըր.

31 Թէմուզ 302

Թուզլատա Հաճի Րիզա բաշանըն իշմէ սույը աչըլտը: Խասթա օլան ատամ պույուրսըն: Գու սէնէ սու չօգ զարպըը տըր: Սէպէպինի սիւյլէյի իտէր իսէնիզ, նէ զէման գըշ օլմագ գուրագ օլուր իսէ, օ սէնէ բէք Փաիտէ իտէր. պու սէնէ կիպի օն սէնէտէ պիր Թէսատիւֆ իտէր: Շայէտ էմնիյէթ իթմէզ իսէնիզ իչէնլէրէ միւրաճաաթլա մալումաթ ալապիլիրսինիզ: Խասթա կէլէն սաղլամ կիտէր խանէսինէ. Գու սու իտէ կէօյիւս վէ պաչ վէ պէլ վէ սօհլըճան վէ գուրթ վէ պէօճէք վէ էքզիմիւրիւք վէ վէրէմ վէ սաֆրա վէ իսթիհասը օլմայան ատամլար իչիւն բէք Փաիտէլի տիր վէ Փուգարա օլան ատամլարա մէճճանէն իչիրիլիր.

3—3

Պալըգ Բազարընտա 56 նումէրօյը տիւքեանտա սաքին չէքէրճի Իլիյա վէլէտի Եօրկինին իֆլասընա 9 գիւզտան սէնէ 303 վէ 29 Թէմուզ սէնէ 302 Թարիխինտէ Իքինճի մահքէմէի Թիճարէթտէն հիւքմ օլունարագ, խուսուսաթը իֆլասիյէսինին րուչէթ ու Թէսվիյէսինէ մահքէմէ գապթ քէթէպէսինտէն Ֆախրի պէյ իլէ միւռավիմէրինտէն Վասիլ էֆէնտի մուվագգաթ սինտիք Թային գըլընմըշ օլտուղլարընտան, միւֆլիսը մէրգումի զիմմէթինտէ ալաճագ իտտիասընտա պուլունանլարըն գանունի ամէլի Թիճարէթին 170ինճի մատտէսի մուճիպինճէ մալիյէ-հիւմա մուվագգաթ սինտիքլէրին խֆալ վագիֆէլէրինէ տաիր Թանզիմ իտէճէքլէրի բաբօրթօ գըրաաթ օլունտուգտան սօնրա, տախի սինտիքլէրին ինթիխապ վէ Թաայինի հագգընտա իսթիշարէ օլունմագ իւզրէ իշպու 1302 սէնէսի աղօսթօսըն 11ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3տէ մահքէմէի մէզքիւրէյէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

Զարշուի քէպիրտէ Եօրկիճիլէր հանտէ սէյիտնտէ եազմա վէ մալիֆաթուրա Թիճարէթիլէ մէշղուլ Իլիյա իթմէն՝ օլան Խրիսթօ վէ Տիմիթրօ Պօյաճը օղլու պիրատէրլէրին մէսալիհը իֆլասիյէլէրի իթմամ եօլունտա Թէսվիյէսինէ գարար վէրիլտիկինտէն սօնրա, էմվալը մէզկուրէլէրի պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթ օլունարագ էսմանը հասըլէսինտէն մատլուպաթը Թէնզիլ իլէ միւթէպագըսը պէյն էլ ալաքայի մաթլուպաթը գուրամաթէն Թագսիմ վէ Թէվզի օլունմագ իւզրէ մահաքըմ Թիճարէթիլ [illegible] 27ինճի մատտէսի մուճիպինճէ իֆլասը մէզքիւրտէ ալաճագ իտտիասընտա պուլունանլարըն իշպու 1302 սէնէսի աղօսթօսըն 4ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3տէ մահքէմէի մէզքիւրէյէ կէլմէլէրի իլան օլունըր.

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ումումիյէ խուրէսի մահլիւլաթ չիւպինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէլէրի իճրա օլունմագտա օլան աթիւլզիքր մահլիւլաթըն մուայյէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթը խիտամընտան 2ինճի հաֆթասը օլան իշպու 1302 սէնէսի Թէմուզըն 28ինճի կիւնինտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա Թալիպ օլանլարըն գըյմէթը մուխամմինէսինին եօզրինէ միւսավի Թէտմին ագչէսիյէ պէրապէր խարէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի 2ինճի տէֆա օլարագ իլան օլունըր.

. . 4 . . 8000 (1).— Մահքէմէ ալթը գուրպինտէ Հաճի Խաս մահալլէսինտէ Սէնավի սօգագընտա Հաֆըզ Հիմ էֆ. վագֆընտան Թէրպիէն 180 մէթրօ տէրունինտէ պիր գույուլու միւշթէմիլ պիր պապ էխնուխանէ արսասը.

. . 1, 2 148 իլա 152 . . 7750.— Գալաթա Գարապաշ մահալլէսինտէ Գալիպ ճատտէսիյէ Մահար օղլու վէ Մագարընէ սօգագլարընտա

. . 26 . . 1554 .— Մահմուտ բաշատա Տայէ խաթուն մահալլէսինտէ Ֆալըճըլար խանը Թահթանիսինտէ [illegible]քի Սուլթան վագֆընտան Թէրպիէն 20 մէթրօ արսատա չէհրի 30 ղրշ. քիրալը պիր պապ գույումճը օտասընըն միւլքիյէս հիսսէսի.

. . 4 վը 6 վէ 19 վէ 2 վէ 142 վէ 144 . . 25000 .— Գալաթատա Քէմանքէշ Գարա Մուսթաֆա բաշա մահալլէսինտէ Գասսապլար վէ Թիմուրճը սօգագլարընտա Թօբհանէլի ճատտէսինտէ Քէթխուտա Մուսթաֆա աղա վէ Պէվվապ Սուլթան Հիւսէյին աղա վագֆլարընտան Թէրպիէն 132 մէթրօ արսատա 6 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 167 մէթրօ արսա վէ գահվէ տիւքքեանը մաալ վէ սէնէվի 14400 ղրշ. քիրալը քարկիր պիր պապ մէնզիլ վէ 2 պապ մաղազա վէ արսա վէ պաղանըն 120 սէհիմտէն 6 սէհիմի վէ պիր սէհիմտէն միւլքիյան հիսսէսի.

. . 87 . . 2000 .— Ահմէտիյէտէ Սօֆուլար մահալլէսինտէ վէ ճատտէսինտէ Շէյխ Սիւլէյման էֆ. վագֆընտան չէհրի 8 ղրշ. քիրալը պիր պապ էթմէքճի ֆըռընը միւլքինին պիթթիւնի.

. . 57 . . 666 .— Տավուտ բաշատա Գասսապ Իլեաս մահալլէսինտէ Սամաթիա ճատտէսինտէ Զիւլֆիգար աղա վագֆընտան չէհրի 3 ղրշ. քիրալը պիր պապ պագգալ տիւքքեանը միւլքինին սիւլսան հիսսէսի.

. . 25 . . 1410 .— Գումգափուտա Թիւլպէնտճի սօգագընտա Հարէմէյն կէտիքլէրինտէն Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա 2 օտա վէ պիր գույու վէ 25 ղըռա պաղչէ վէ չէհրի 100 ղրշ. քիրալը պիր պապ պագգալ տիւքքեանը կէտիկինին 120 սէհիմտէն 8 պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսսէսի.

. 55 . . 500 .— Զարշուի քէպիրտէ Եուհաճըլար խանընտա ալթ գաթտա Ֆաթմա Սուլթան վէ Իպրահիմ բաշա վագֆընտան Թէրպիէն 60 մէթ. օ արսատա չէհրի 100 ղրշ. քիրալը պիր պապ օտանըն 40 սէհիմտէն պիր սէհիմ հիսսէսի.

. . 2, 2, 52 . . 10000.— Սթէնեատա Նէվըլըշահ Սուլթան մահալլէսինտէ Տէյիրմէն սօգագընտա Էվգաֆ կէտիքեաթընտան Թէրպիէն 11875 մէթրօ տէրունինտէ 4 օտա պիր գույու վէ 90 մէթրօ մահալտէ 2 պապ սիւքքեան վէ պիր մաթպախ վէ սէնէվի 5760 ղրշ. քիրալը պիր գըթա պօսթանըն տիւքքեանլարըն կէտիկինին 6 հիսսէտէն պիր հիսսէսի.

. . 10 . . 8000 .— Մահմուտ բաշատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսինտէ Մահմուտ բաշա ճատտէսինտէ Թէրպիէն 82 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասը.

. . 3, 3, 153 . . 11222 .— Թօփխանէտէ Քըլըճ Ալի բաշա [illegible] Մուսլիհէտտին մահալլէսինտէ Պէյօղլու ճատտէսիյէ Հաճի Նըզամըը սօգագընտա Թէրպիէն 90 մէթրօ արսատա 3 օտա վէ 2 սուֆա վէ պիր գույու վէ 800 մէթրօ պաղչէ վէ 90 մէթրօ մահալտէ 2 պապ արապալըգ մահալինի միւշթէմիլ Հաճի գաթան վէ Ճէնտէրէճի Մուհիէտտին չէլէպի վագֆընտան չէհրի 400 ղրշ. քիրալը ախշապ պիր պապ մէնզիլին 8 հիսսէտէն պիր հիսսէսի.

. . 400 . . 166 .— Իւսկիւտարտա Տէպպաղլար մահալլէսինտէ Թօբ Թաշը ճատտէսինտէ Պապիւսսաատէ աղասը Մէհմէտ աղա վագֆընտան Թէրպիէն 22 մէթրօ պիր պապ պագգալ տիւքքեանը արսասընըն միւլքիյէ հիսսէսի.

. . 72 . . 12000 .— Եէտի գուլէ գուրպինտէ Հաճի Հիւսէյին աղա մահալլէսինտէ Նարլը գաբու ճատտէսինտէ Նէֆսը Հարէմէյն վագֆընտան Թէրպիէն 180 մէթրօ արսատա 8 օտա վէ 5 սուֆա վէ պիր գույու վէ 228 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ մէնզիլ.

. . 72 . . 500 .— Մահմուտ բաշատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսինտէ Մահմուտ բաշա ճատտէսինտէ չէհրի 5 ղրշ. քիրալը պիր պապ չէքէրճի տիւքքեանը միւլքինին նըսֆ հիսսէսի.

. . 1, 2, 10 . . 3410 .— Էյիւպտէ Տէօքմէճիլէր մահալլէսինտէ Շիֆա հավուզը մէվգիինտէ պիր վէ իքի վէ Գաբաղաճ սօգագընտա օն նումէրօլար իլէ մուրագգամ Թէրպիէն օն տէօնիւմ մըգտարը մուգաթալը Հավաճէ Եուսուֆ Նէթթիւնի տիմէքլէ մաարուֆ էվգաֆը մալիմէտէն չիֆթլիք միւշթէմիլաթընըն անճագ իճարէթէյնլի 150 զըրա արսա իւզէրինէ մէպնի 3 օտայը միւշթէմիլ խարապ քէօշք վէ 35 տէօնիւմ Թարլա մա պաղչէնին 80 հիսսէ իթիպարը իլէ օն եէտի պու չուգ հիսսէսի.

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտա իլք հիզատա պուլունան րագգամլար՝ մահլիւլաթըն նումէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր՝ գըյմէթը մուխամմինէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր.

غنية اللغات

ԿՈՒՆԵԷԹ–ՈՒԼ–ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԸԶՃԱՏԱՆ ԹԻՒՐՔՃԷՅԷ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԼԵՐԻ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՇՃԵԱՆ ՎԷ ՄԷԶՀԷՄՄԷՏ ՇԻՒՔՐԻ

ԹԱԲԻ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Իշպու էսէր ֆրանսըզճա միւսթէամէլ պիւլ ճիւմլէ լուղաթը ճամի վէ ֆէննի վէ սէնաի փէք չօք բաթըրլահաթ վէ Թապիրաթը ֆրանսըզճանըն տախի շամիլ օլուպ, խուսուսէն լուղաթը մէզքիւրէ միւթէատիտ մէսալէրլէ իյզահ օլունտուղու կիպի, ֆէննի վէ սէնաի լուղաթը էօյլէ Թարիֆաթ իլէ կէչիլմէյէրէք հէր պիր լուղաթըն Թիւրքճէ մուգապիլի օլան լուղաթը պիթթահարրի պուլունուպ կէրէք Թիւրքճէ վէ կէրէք լաթինճէ հուրուֆաթ իլէ հիզալէրինտէ տէրճ օլունտուղունտան, շիմտիյէ գատար պուլունան ճէմ վէ Թէրճէմէ օլունան ասարըն էն միւքէմմէլի վէ միւհթէվիյաթճա էն վասիի տիր.

Էսէրի մէզքիւր միւճէլլէտ օլարաղ հալտէ իքի ճիլտի պիր ատէտ օսմանլը լիրասընա Պէկ օղլու վէ Իսթանպօլ էսնաֆ քիթապճը տիւքքեանլարընտա սաթըլուր.

Քիւլլիյէթլէ իշթիրասընը արզու իտէն զէվաթըն Զաքմաքճըլարտա եօգուշընտա Ակօբեան խանընտա քեաին Գարեգին Պաղտատլեան մաթպաասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իխթար օլունուր.

ՔԱՐԹ ՏԸ ՎԻԶԻԹ

Ա՛լա քարթօն իլէ լաթիֆ սիւրէթտէ հէր լիսանտան օլարագ օն տագիգէ զարֆընտա Թապ ու Թէսլիմ օլունուր.

Ֆի, 100 ատէտի 10 ղրշ.

Արզու իտէն զէվաթըն, Սամաթիյատա Եակօբեան խանընտա Արամեան մաթպաասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի.

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՎԱՓՕՐԼԱՐԸՆԸՆ ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷԳԷԹԼԵՐԻ

Իշպու 1886 օգոստոսըն 1նճի ճումաա կիւնինտէն իթիպարէն

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԵՐ
Ատալարտան Քէօփրիւյէ

Սա.	Տք.	
11	15	Պէօյիւք Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը (1)
12	50	Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (1). (Պ. Ատատան 1 15տէ)
11	50	Մալթէբէտէն Մօտայա
2	50	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը (1).
8		Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ (Պ. Ատատան 8.45տէ.)

Քէօփրիւտէն Ատալարա ճանիպինէ

Սա.	Տք.	
2	15	Գատըքէօյ, Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք(1).
8	45	Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա.
9	45	Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք,
10		Մօտա Մալթէբէ
10	45	Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա,

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԵՐԻ
Ատալարտան Քէօփրիւյէ

Սա.	Տք.	
11	15	Պ. Ատա, Հէյպէլի.
11	50	Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը.
12		Մալթէբէտէն տօղրու Քէօփրիւյէ
7	45	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Գուրկազ, Գընալը.
8	50	Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպ. Գուրկազ, Գընալը, Գատըքէօյ (Պ. Ատատան սաաթ 9 15տէ)
9	50	Մալթէբէտէն Մօտա

Քէօփրիւտէն Ատալարա

Սա.	Տք.	
1	50	Գատըքէօյ, Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
2		Մօտա, Մալթէբէ
2	50	Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա.
10		Գընալը, Գուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք
11		Հէյպէլի, Պ. Ատա.
11	50	Տօղրու Մալթէբէ

(1) Իշպու իշարէթլի սէֆէրլէր՝ օգոստոսըն 13ինճի ճումաա կիւնինտէն իթիպարէն պիրէր չէքիլէճէք սօնրա հարէքէթ իտէճէք տիր.

ԳԱՏԸ ՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԵՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԵՐԻ	
Քէօփրիւտէն	Գատըքէօյտէն	Քէօփրիւտէն	Գատըքէօյտէն
Սա. Տք.	Սա. Տք.	Սա. Տք.	Սա. Տք.
11 50	11 50	12	12
12 15	12 15	1	1
1	1	2	2
1 45	1 45	3	3
2 50	2 50	4	4
3 15	3 15	5	5
4 15	4 15	6	6
5 50	5 50	9	9
9 15	9 15	10	10
10	10	11	11
10 45	10 55	12	12
11 50	11 20		
12	12		

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

[illegible]

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԵՐ
Քէօփրիւտէն

Սա.	Տք.				Պթ. Ն.
11	45	Պիլա Թէվաթիւֆ			
12	40	Իզմիտէ կիտէն			2
2	45	Գարթալա	»	»	4(1)
3	55	Թավշանճըլէ	»	»	6(1)
8	10	Իզմիտէ	»	»	8(1)
10	55	Բէնտիկէ	»	»	10
11	50	Բէնտիկէ	»	»	12

Հայտար Փաշատան

Սա.	Տք.			Պթ. Նո.
12	50	Բէնտիքտէն կէլէն		1
2		Բէնտիքտէն	»	5
4		Իզմիտտէն	»	3(1)
5	40	Գարթալտան	»	7(2)
6	50	Պիլա Թէվաթիւֆ		
8	40	Պիլա Թէվաթիւֆ (1)		
11	15	Իզմիտտէն կէլէն		9
12		Պիլա Թէվաթիւֆ(3)		

(1) Իշպու սէֆէրլէր բազար կիւնլէրի Ֆէնէր պաղչէսի գաթարլարընա միւթէսատիֆ տիր.
(2) Իշպու սէֆէր բազար կիւնլէրի իճրա օլունմայաճագ տըր.
(3) Իշպու սէֆէր բազար կիւնլէրի Ֆէնէր Պաղչէսի իլէ Գարթալտան կէլէն գաթարլարա միւթէսատիֆ տըր.

ՄԱԳՐԻՔԵՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԵՐ

ՄԱԳՐԻՔԵՕՅԻՆՏԷՆ ՔԷՕՓՐԻՒՑԷ

Սա.	Տք.	
12		Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնիգափու, Գումգափու.
2	50	Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնիգափու, Գումգափու.
9	50	Մագրիքէօյինտէն տօղրու Քէօփրիւյէ.

ՔԷՕՓՐԻՒՑԷՆ ՄԱԳՐԻՔԵՕՅԻՆԷ

Սա.	Տք.	
1	50	Քէօփրիւտէն տօղրու Մագրիքէօյինէ.
8	15	Գումգափու, Եէնիգափու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ.
11		Գումգափու, Եէնիգափու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԵՐԻ

ՄԱԳՐԻՔԵՕՅԻՆՏԷՆ ՔԷՕՓՐԻՒՑԷ

Սա.	Տք.	
1		Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնիգափու, Գումգափու.
9		Մագրիքէօյ, Սամաթիա, Եէնիգափու, Գումգափու.

ՔԷՕՓՐԻՒՑԷՆ ՄԱԳՐԻՔԵՕՅԻՆԷ

Սա.	Տք.	
2	55	Գումգափու, Եէնիգափու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ.
10	45	Գումգափու, Եէնիգափու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ.

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ

ԱՆՕՆԻՄ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Շարգտա վէքիլի Մ. Էօժէն Ռաբաբօր

Աղիէնտա	մէրքէզի Վիէննատա	սէրմայէ	ֆրանգ	6,000,000
Ֆրանգօ-Հօնկրուազ	» Պուտարէշթատա	»	»	20,000,000
Ֆէնիքս, Օթրիշիէն	» Վիէննատա	»	»	4,500,000
Նասիօնալէ	» Պուգրէշտէ	»	»	5,000,000
		Ճէման	Փր.	35,500,000

(Ինճիյամ ագչէսի տախիլը հիսապ տէյիլ տիր)

Գալաթատա Գարանթինա սօգագընտա Նօ. 11

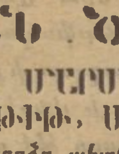

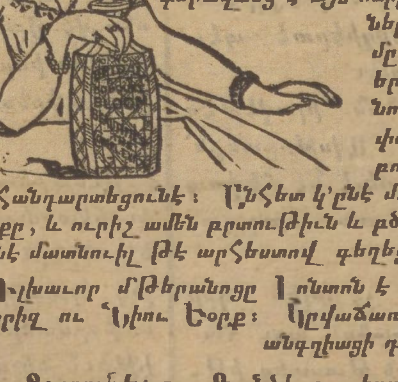

ՀԱՐԼԷՆԵԱՆ ՆԱՐԴԱՋՈՒՐ.

ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ ԳՈՅՆԻ, ՄԻՆՉԵՒ ՆԱՐԴԱՋՈՒՐԻ, ՄԻՆՉԵՒ ԹԱՐՄ։

Ընդամենն մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուրիշ ամեն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելովն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի իսկոյն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Ապոնի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցունէ։ Ընհետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ աս ամեն բանով՝ անկարելի կ'ընէ մատնուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եօրք։ Որվաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Քէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գանծիւք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճզախանէսի իլէ, Եիւքսէք Գալտըրըմտա Մ. Գարուանանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Մ. Իղլոր լա Գանտէլյանըն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունըր.